

Minna Nikula

**MONIKULTTUURISTEN PERHEIDEN
ÄITIEN HYVINVOINTI JA OSALLISUUS**
Matalan kynnyksen kohtaamispaikka kotoutumisen tukena

Opinnäytetyö

Sosiaali- ja terveysalan ylempi ammattikorkeakoulututkinto

Monialainen toimintakyvyn edistäminen (ylempi amk)

2024

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Sosionomi (ylempi AMK)
Tekijä/Tekijät	Minna Nikula
Työn nimi	Monikulttuuristen perheen äitien hyvinvointi ja osallisuus
Toimeksiantaja	Lähiötalo
Vuosi	2024
Sivut	48 sivua, liitteitä 12 sivua
Työn ohjaaja(t)	Johanna Hirvonen ja Päivi Lifflander

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön aihe on muovautunut vuosien myötä työskennellessä lasten ja perheiden parissa. Opinnäytetyön toimeksiantajana oli joensuulainen matalan kynnyksen kohtaamispaikka, Lähiötalo, jota hallinnoi ViaDia Joensuu ry.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kerätä tanskalaisella asiakastytyväisyyden arviointimenetelmällä, Bikva-menetelmällä, palautetta monikulttuurisen naistenryhmän jäseniltä omasta hyvinvoinnista, osallisuuden kokemisesta sekä tulevaisuuden toiveita omassa elämässä ja toiveita naistenryhmän toimintaan.

Opinnäytetyössä käytettiin kvalitatiivista tutkimusmenetelmää, teemahaastattelua. Haastatteluaineistot litteroitiin ja analysoitiin teemoittelua käyttäen. Aineistosta nousseet pääteemat esiteltiin menetelmän seuraavassa haastattelussa. Menetelmän tavoitteena oli tuoda asiakkaan ääni kuuluville aina poliittisille päättäjille asti. Opinnäytetyössä edettiin Bikva-menetelmän kolmanteen vaiheeseen saakka. Ensimmäisessä vaiheessa haastateltiin monikulttuurisen naistenryhmän jäseniä (N=12). Toisessa vaiheessa haastatteluun osallistui Lähiötalon työntekijät (N=2) ja kolmannen vaiheen haastattelu tehtiin ViaDia Joensuu ry:n hallituksen jäsenille (N= 12).

Bikva-menetelmän kolmen ensimmäisen vaiheen aineistosta kootut päätulokset koottiin nelikenttäistä Swot-analyysiä käyttäen. Haastatteluissa nousi esille naistenryhmän asiakastytyväisyys. Naistenryhmän jäsenet olivat tyytyväisiä Lähiötalon toimintaan ja ryhmässä saamaansa apuun. Esille nousi myös kielitaidon merkitys kotoutumisessa sekä matalan kynnyksen kohtaamispaikan merkitys vertaisten kohtaamisessa. Naisten haastatteluissa nousi esille toive suomalaisista ystävistä sekä toive lisätä naisten ryhmän kokoontumisia yhdestä kerrasta viikossa kahteen.

Opinnäytetyössä esille nousi jatkotutkimuksen aiheita, joita toimeksiantajana toiminut Lähiötalo voi käyttää toiminnan kehittämiseen.

Asiasanat: Kotoutuminen, hyvinvointi, osallisuus, monikulttuurisuus, sosiaalipedagogiikka

Degree	Master of Social Services
Author (authors)	Minna Nikula
Thesis title	Well-being and participation of mothers in multicultural families
Commissioned by	Lähiötalo
Time	2024
Pages	48 pages, 12 pages of appendices
Supervisor	Johanna Hirvonen and Päivi Lifflander

ABSTRACT

The topic of the thesis has evolved over the years while working with children and families. The thesis was commissioned by a low-threshold meeting place in Joensuu, Lähiötalo, which is managed by ViaDia Joensuu ry. The purpose of the thesis was to collect feedback using the Danish customer satisfaction evaluation method, the Bikva method, from members of a multicultural women's group regarding their well-being, their sense of inclusion, and their future hopes in their own lives and the activities of the women's group. The thesis used a qualitative research method, thematic interviews. The interview data were transcribed and analyzed using thematic analysis. The main themes that emerged from the data were presented in the next interview phase of the method. The method aimed to make the client's voice heard all the way to political decision-makers. The thesis proceeded to the third phase of the Bikva method. In the first phase, members of the multicultural women's group were interviewed (N=12). In the second phase, Lähiötalo employees participated in the interview (N=2), and the third phase interview was conducted with the board members of ViaDia Joensuu ry (N=12). The main results compiled from the data of the first three phases of the Bikva method were summarized using a four-field SWOT analysis. The interviews highlighted the customer satisfaction of the women's group. The members of the women's group were satisfied with the activities of Lähiötalo and the help they received in the group. The importance of language skills in integration and the significance of the low-threshold meeting place in peer encounters were also emphasized. The women's interviews revealed a desire for Finnish friends and a wish to increase the women's group meetings from once a week to twice a week.

The thesis brought up topics for further research, which Lähiötalo, the commissioning party, can use to develop its activities.

Keywords: Integration, well-being, participation, multiculturality, social pedagogy

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	MATALAN KYNNYKSEN KOHTAAMISPAIKKA LÄHIÖTALO	7
3	HYVINVOINNIN LAAJA KÄSITE	9
4	OSALLISUUS	11
5	KOTOUTUMINEN.....	14
5.1.1	Kaksisuuntainen kotoutuminen	15
5.1.2.	Kotoutumisen ulottuvuudet	15
6	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYSET	17
7	BIKVA-MENETELMÄN TOTEUTUS	19
7.1	Tutkimusmenetelmä	19
7.2	Vaiheen I ryhmähaastattelu	23
7.2.1	Tiedonhaun kuvaus.....	23
7.2.2	Monikulttuuriset naiset -ryhmähaastattelun toteutus	24
7.2.3	Ryhmähaastattelun analysointi	25
7.2.4	Vaiheen 1 ryhmähaastattelun tulokset	27
7.3	Vaiheen II työntekijöiden ryhmähaastattelu	32
7.3.1	Työntekijöiden ryhmähaastattelun toteutus.....	33
7.3.2	Työntekijöiden ryhmähaastattelun analysointi.....	33
7.3.3	Työntekijöiden ryhmähaastattelun tulokset	33
7.4	Vaiheen III yhdistyksen hallituksen ryhmähaastattelu.....	38
7.4.1	Vaiheen 3 ryhmähaastattelun toteutus.....	39
7.4.2	Vaiheen 3 ryhmähaastattelun analysointi.....	39
7.4.3	Vaiheen 3 ryhmähaastattelun tulokset	40
7.5	Bikva-menetelmällä saatu aineisto koottuna SWOT-analyysiin	40
8	POHDINTA.....	42
8.1	Tulosten ja tuotoksen tarkastelu	42

8.2	Menetelmien tarkastelu.....	43
8.3	Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus.....	44
8.4	Johtopäätökset ja jatkotutkimuksen aiheet	47
8.5	Omat ajatukset opinnäytetyöstä.....	47
LÄHTEET.....		49

LIITTEET

Liite 1. TIEDONHAKUTAULUKKO

Liite 2. Tutkimustaulukko

Liite 3. HAASTATTELURUNKO

Liite 4. Saate haastatteluun

Liite 5. Taulukko 1 Esimerkki ensimmäisen haastattelun teemoittelusta

Liite 6. Saate Lähiötalon työntekijöiden haastatteluun

Liite 7. Taulukko 1 Esimerkki Lähiötalon henkilökunnan haastattelun teemoittelusta

Liite 8. Saate ViaDia Joensuu ry:n hallitukselle haastatteluun

Liite 9. Tietosuojailmoitus

1 JOHDANTO

Historiallisesti tarkasteltuna maahanmuutto Suomeen on melko uusi ilmiö, joka on kasvanut 1990-luvulta lähtien (Kazi ym. 2019, 6). Väestön ikääntyessä ja syntyvyyden laskiessa maahanmuutto on yhä tärkeämpi tekijä, kun halutaan väestöllistä kasvua.

Länsimaissa muuttoliike on monimuotoistunut, ja Suomessa tämä näkyy ulkomaista syntyperää olevan väestön monimuotoisuutena. Tämä on muutos 1980-luvun lopun tilanteeseen, jolloin Suomeen muutettiin pääasiassa Ruotsista. (Kazi ym. 2019, 6; Alitolppa-Niitamo ym. 2005, 13.) Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2022 maahanmuuttoja oli lähes 50 000. Eniten muutettiin Venäjältä, Ruotsista, Intiasta, Virosta ja Filippiineiltä. Ukrainasta sotaa paenneet eivät näy tässä tilastossa. (Tilastokeskus 2022.)

Sisäministeriön julkaiseman Maahanmuuton (1/2021) tilannekatsauksen mukaan alueelliset erot maahanmuuttajien sijoittumisessa ovat suuret. Eniten maahanmuuttajia on Uudellamaalla, ja vähiten ulkomaalaistaustaisia on Pohjois-Pohjanmaalla, Lapissa, Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa. (Sisäministeriö 2021.)

Maahanmuuton määrä heijastelee yleistä maailman tilannetta. Vuonna 2020 maahanmuuton yleisimmät syyt Suomessa ovat työ, perhe ja opiskelu (Sisäministeriön 2021). Julkisuudessa maahanmuuttajista ehkä eniten huomiota ovat saaneet turvapaikanhakijat ja kiintiöpakolaiset. Vuoden 2015 eurooppalaisen ”pakolaiskriisin” myötä turvapaikan haku ja pakolaisuus ovat nousseet merkittäviksi ilmiöiksi kaikkialla Euroopassa. Levottomuudet ja sodat ovat lisänneet maahanmuuttoa. Muuttoliikkeestä johtuen Suomeen perustettiin vastaanottokeskuksia ympäri maata. (Bäckman ym. 2020, 6-7.) Maahanmuuttoviraston tiedotteen mukaan vuonna 2022 Suomi on vastaanottanut Ukrainan sotaa paenneita siviilejä ja tarjonnut tilapäistä suojaa yli 25 000 pakolaiselle (Migri 16.6.2022).

Opinnäytetyön aihe on muovautunut omista havainnoistani työskennellessäni lasten ja perheiden parissa. Opinnäytetyössä kartoitetaan äitien kokemuksia kotoutumisesta sekä matalan kynnyksen kohtaamispaikan roolia kotoutumisen

tukena. Opinnäytetyössä tuodaan esille haastatteluiden pohjalta syntyneitä kehittämisehdotuksia ViaDia Joensuu ry:lle.

Lähiötalolla on tehty vuosittain monikulttuuristen naistenryhmässä kävijöille asiakaskysely, jonka avulla on kartoitettu asiakastyytyvyyttä. Opinnäytetyössä on pureuduttu kyselyä syvemmälle teemahaastattelun keinoin ja tuotu palaute Lähiötalon toimintaa ohjaavan ViaDia Joensuu ry:n hallituksen tietoisuuteen. Omasta sosionomin pohjakoulutuksesta johtuen opinnäytetyössä on nähtävissä sosiaalipedagoginen näkökulma, joka painottaa dialogista kohtaamista sekä toimijuuden ja oman osallistumisen tukemista (Nivala & Ryyänen 2019).

2 MATALAN KYNNYKSEN KOHTAAMISPAIKKA LÄHIÖTALO

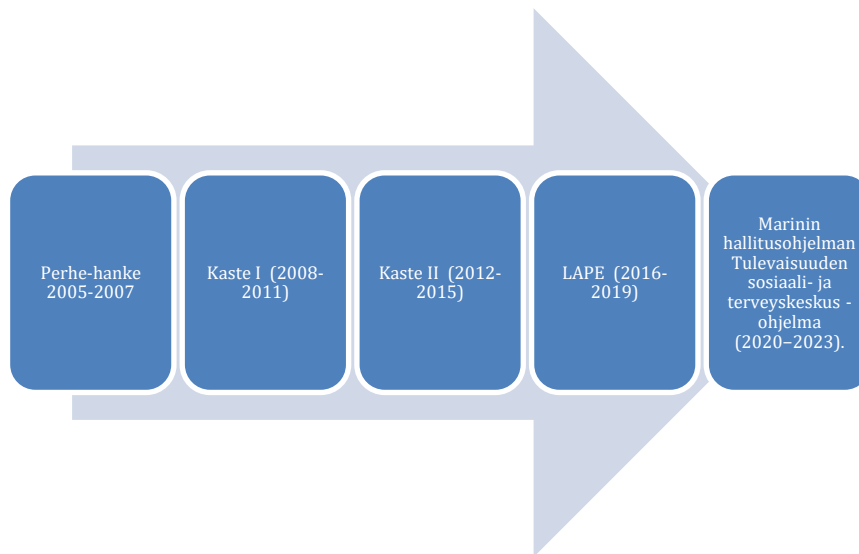
Opinnäytetyön toimeksiantajana on matalan kynnyksen kohtaamispaikka Rantakylän Lähiötalo. Lähiötalo eli Lähis, on ViaDia Joensuun yhdistyksen ylläpitämä ja sijaitsee Joensuun suurimmassa lähiössä Rantakylässä. Vuoden 2017 alusta lähtien Lähiötalon toiminta on vakiintunut STEA:n myöntämän toiminta-avustuksen myötä. Kohtaamispaikan toiminnan tavoitteena on ehkäistä syrjäytymistä, tukea asukkaiden hyvinvointia ja osallisuutta sekä lisätä yhteisöllisyyttä. Tavoitteisiin kuuluu myös maahanmuuttajaperheiden kotoutumisen tukeminen.

Lähiötalo on vakiinnuttanut paikkansa joensuulaisten perheiden keskuudessa. Lähiötalon kohderyhmänä ovat pääosin lapsiperheet, joilla on taloudellisia ja sosiaalisia ongelmia, sekä maahanmuuttajaperheet. Lähiötalon ydintoimintaa ovat arkipäivisin tapahtuva kohtaamispaikkatoiminta, erilaiset kerhot, leirit, retket ja tapahtumat niin lapsille kuin aikuisille. Lähiötalossa kokoontuu myös vertaisryhmiä. (ViaDia Joensuu ry. s.a.)

Matalan kynnyksen kohtaamispaikassa hyvinvointivaikutukset syntyvät, kun kävijä kokee olevansa tervetullut, hänestä ollaan kiinnostuneita ja hän saa konkreettista arjen apua lastenhoidossa. Kohtaamispaikkatyössä kantaväestö

ja maahanmuuttajaperheet kohtaavat hyvin luontevasti kodinomaisessa ilmapiiressä, ja kohtaamispaikasta palaavat kotiin voimaantunut vanhempi ja virkistynyt lapsi. (Kotouttaminen.fi s.a.)

Rantakylän lähiötalo on osa perhekeskusta. Perhekeskus-malli on lähtöisin Ruotsista. Suomessa mallia on kehitetty vuodesta 2005 lähtien kehittämishankkeiden kautta osana valtakunnallista kehittämistyötä. Perhekeskuksen syntymistä kuvataan alla olevassa kuvassa (Kuva 1).

Kuva 1. Perhekeskusmallin kehittäminen Suomessa

Perhekeskus kuuluu hyvinvointialueen lapsi- ja perhepalvelujen kokonaisuuteen, joka muodostuu perheiden kohtaamispaikoista ja perhepalveluverkostosta. Perhekeskuksella tarkoitetaan palveluverkostoa, joka koostuu hyvinvointialueen toimijoista sekä järjestöistä, seurakunnista ja yksityisen sektorin toimijoista. Perhekeskuksen monialainen palvelu- ja yhteistyöverkoston kehittämistyö on tuottanut tulosta, ja perhekeskus on alkanut muotoutua ja tiivistyä palvelukokonaisuudeksi. Perhekeskuksia kehitetään edelleen. Tavoitteena on eriarvoisuuden vähentäminen, varhaisen tuen lisääminen ja kustannuksien kasvun hillitseminen. (Halme ym. 2012: Pelkonen ym. 2020.)

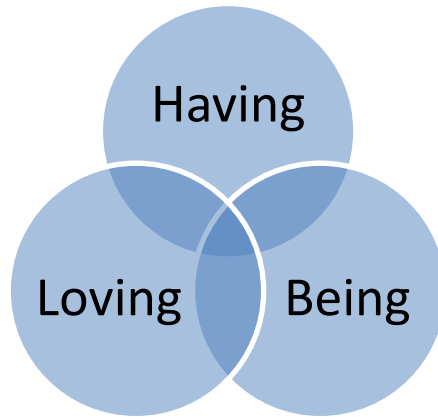
Matalan kynnyksen kohtaamispaikoissa järjestöt tavoittavat ihmisiä, jotka muutoin eivät osaa toimia tai etsiä apua monimutkaiseksi koetussa palvelujär-

jestelmässä (Jämsén & Pyykkönen 2014). Lähiötalon merkitys osana perhekeskuksen palvelukokonaisuutta perustuu ihmisten välittömään kohtaamiseen julkisen sektorin palvelua täydentävänä toimijana.

3 HYVINVOINNIN LAAJA KÄSITE

Hyvinvointi on laaja käsite, jota voidaan tarkastella ja arvioida monella tavalla ja monen eri osatekijän kautta. Hyvinvointi rakentuu aineellisten elinolojen, taloudellisen toimeentulon, terveydentilan, sosiaalisten suhteiden, itsensä toteuttamisen ja onnellisuuden kokemusten myötä. (Lammi-Taskula ym. 2009, 11.) Useiden hyvinvointiteorioiden mukaan hyvinvoiva ihminen tarvitsee riittävän materiaalisen elintason, mahdollisuuden mielekkääseen tekemiseen sekä kokemuksen osallisuudesta ja kuulumisesta johonkin yhteisöön (Karvonen ym. 2022).

Juho Saari (2011) tuo esille suomalaisen tutkijan, Erik Allardtin, hyvinvointiteorian, jossa hyvinvointi rakentuu kolmesta osiosta. Allardtin (1976) mukaan hyvinvointi ei perustu pelkästään aineelliseen hyvinvointiin vaan on huomattavasti monipuolisempi. Allardtin kuvaa hyvinvoinnin muodostumisen kolmesta eri osa-alueesta: elintasosta (having), yhteisyysuhteista (loving) ja itsensä toteuttamisesta (being). (Allardt 1976, 38-49.) Teoksessa Lapsiperheiden hyvinvointi (Lammi-Taskula ym. 2009) Marjatta Bardy (2009) kokoaa Allardtin teorian hyvinvoinnin eri osa tekijät yhteen, jolloin Having viittaa toimeentuloon, asumiseen, työllisyyteen, terveyteen ja koulutukseen. Loving-käsite sisältää suhteet perheeseen ja sukuun sekä paikallisyhteisöihin. Being muodostuu mahdollisuudesta osallistua sekä omaa että yhteistä elämää koskeviin toimiin ja päätöksiin. (Lammi-Taskula ym. 2009, 227- 230.) Hyvinvointiteorioissa ihminen nähdään usein aineellisena, sosiaalisena ja henkisenä olentona (Niemelä 2006, 2014). Allardtin hyvinvoinnin kolmijako luo moniulotteisen kuvan ihmisen eri olemismuodoista, jotka ovat yhteydessä toisiinsa. (Hirvilammi 2015, 31-33.) Allardtin hyvinvointiteorian toisiinsa linkittyvät kolme osaa on kuvattu alla kuvana (Kuva 2).

Kuva 2. Allardt'n hyvinvoinnin teorian kolme osaa (Allardt 1976; Hirvilammi 2015; Bardy 2009, Lammi-Taskula ym. 2009, 227- 230).

Björklund ja Sarlio -Siintola esittelevät Amartya Sen ja Martha Nussbaumin toimintavalmiuksien teorian (Capability Approach), joka perustuu Aristoteleen filosofiseen käsitykseen. Teorian mukaan tarvitaan suotuisat olosuhteet, jotta ihmisten hyveet ja yhteisön hyvä päämäärä voi toteutua. Nussbaum ja Sen ovat luoneet listan kymmenestä keskeisestä toimintavalmiudesta, joita ihmisarvoinen elämä edellyttää ja jotka luovat oikeudenmukaista hyvinvointia (Kuva 3).

1. Elämä
2. Ruumiillinen terveys
3. Ruumiillinen koskemattomuus
4. Aistit, mielikuvitus ja ajattelu
5. Tunteet
6. Käytännöllinen päättely
7. Yhteenkuuluvuus
8. Mahdollisuus huolehtia muista lajeista
9. Leikki, mahdollisuus iloita, leikkiä ja pelata
10. Ympäristön hallinta, työ- ja omistusoikeus

Kuva 3. Inhimillisten toimintavalmiuksien luettelo Nussbaumia ja Senia mukaillen

Voidakseen toteuttaa jotakin näistä toimintavalmiutta, on omattava sisäinen kyvykkyys sekä sen lisäksi toiminnalle suotuisat ulkoiset olosuhteet sekä ai-neelliset resurssit. (Hiilamo & Saari 2010,37-41.) Nussbaumin ja Senin ni-meämässä teoriassa tuetaan ihmisen mahdollisuuksia toteuttaa itseään sa-malla kuitenkin säilyttäen yksilön vapauden ja autonomian olla käyttämättä mahdollisuuksiaan. Teoria laajentaa aktiivisen toimijuuden käsitettä, jolloin yk-silö voi valita toimijuuden tason ja olla tarvittaessa aktiivisen toimijuuden si-jaan passiivinen omasta tahdostaan. (Nivala & Rynänen 2019,101-105.)

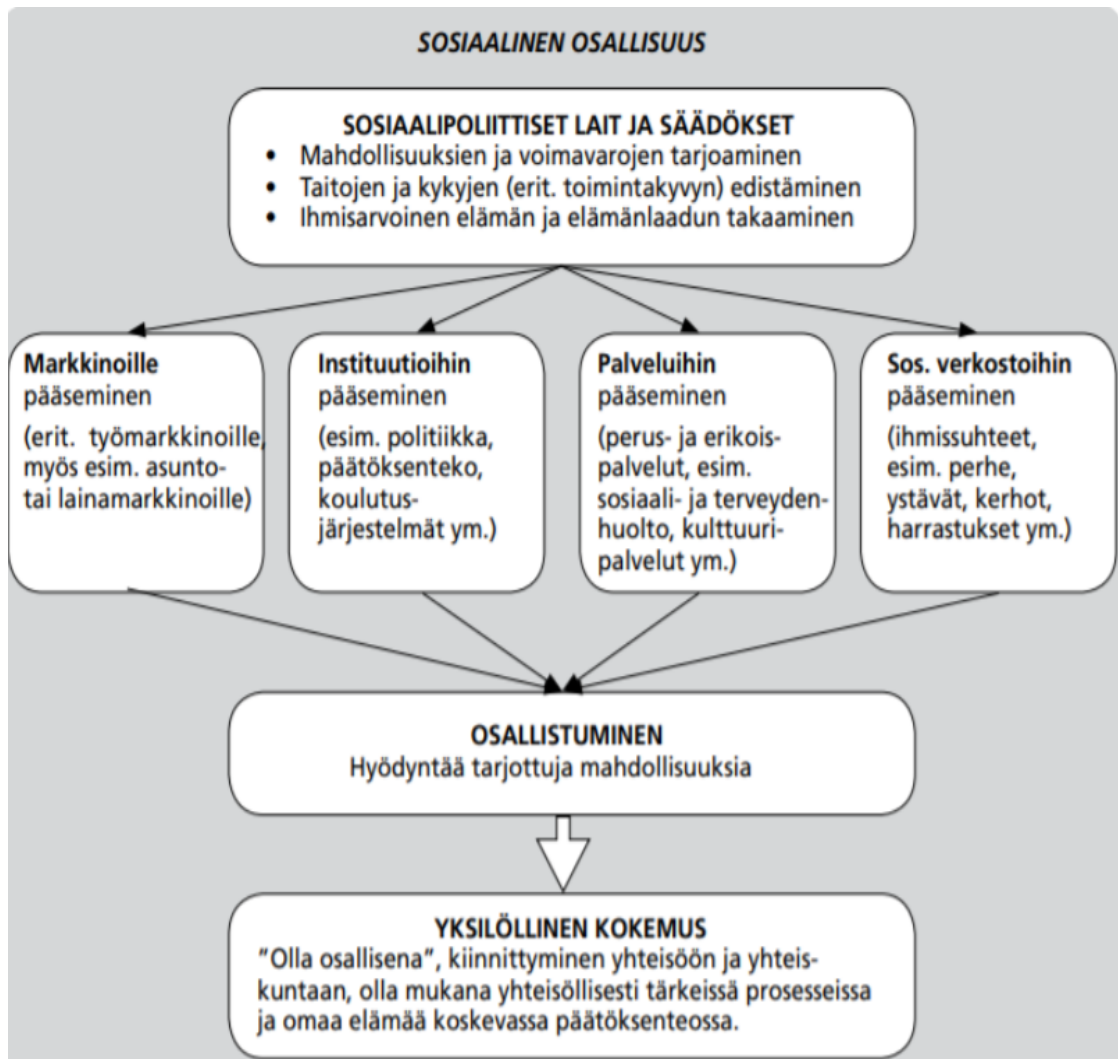
4 OSALLISUUS

Osallisuuden avulla voidaan vaikuttaa kansalaisten toiminnan mahdollisuuksiin, elämän kulkuun, palvelujen laatuun ja määrään sekä yhteisöä koskeviin asioihin (Isola ym. 2017). Osallisuutta voidaan lähestyä monien eri teorioiden kautta ja tarkastella eri viitekehyksistä. Osallisuus voidaan jakaa sosiaaliseen osallisuuteen tai poliittiseen osallisuuteen.

Sosiaalisen osallisuuden (social inclusion) käsitteen alkuperä on yhteiskuntatieteessä, ja sosiaalinen osallisuus nähdään tärkeänä osana sosiaali-, työllisyys- ja terveystieteitä. Sosiaalisen osallisuuden käsitettä käytetään yleisemmin syrjäytymisen vastakohtana. Sosiaaliselle osallisuudelle ei ole vakiintunutta määritelmää. Sosiaalinen osallisuus on moniulotteinen sateenvarjokäsite, jonka alle kootaan erilaisia näkökulmia ja lähestymistapoja. (Leemann ym. 2015.)

Aikaisemmissa tutkimuksissa on tullut esille, kuinka sosiaaliset verkostot, perheen tuki sekä yhteiskunnan tuki tukevat maahanmuuttajien osallisuutta (Illikainen & Kerälä 2019; Jokinen 2019).

Sosiaalinen osallisuus voidaan esittää kaaviona (Leeman & Hämäläinen 2016). Kuvan 4 kaaviossa sosiaalinen osallisuus on omakohtainen ja kokemuksellinen tunne, joka syntyy osallistumisen kautta. Sosiaalinen osallisuus tuo tunteen kuulumisesta yhteisöön ja yhteiskuntaa. Malli kuvaa osallisuuden prosessimaisuutta ja muuttuvuutta sekä havainnollistaa vuorovaikutuksellisuuden eri osa-alueiden välillä. Mallissa sosiaalipoliittiset lait ja säädökset ohjaavat ja edistävät pääsyä keskeisiin yhteiskunnan osa-alueisiin. Näiksi osa-alueiksi luetaan palvelumarkkinat, instituutiot, palvelujärjestelmät ja sosiaaliset verkostot. (Kuva 4.)

Kuva 4 Sosiaalisen osallisuuden malli (Leemann& Hämäläinen 2016)

Sosiaalinen osallisuus tarkoittaa osallisuutta ja kuulumista yhteisöön. Matalan kynnyksen palveluiden tavoitteena on sosiaalisen osallisuuden lisääminen, esteettömyys ja palvelujen tarjoaminen ihmisille, jotka ovat jääneet palvelujen ulkopuolelle. (Leemann ym. 2015; Leemann& Hämäläinen 2016.)

Osallisuus nähdään syrjäytymisen vastavoimana. Osallisuuden kokemukseen liittyy mahdollisuus vaikuttaa omiin elinolosuhteisiin ja yhteiskunnallisiin asioihin. Suomalaisten hyvinvointia tutkineet havaitsivat osallisuuden olevan yhteydessä tutkittavien yhteiskunnalliseen asemaan. Havaittiin, että vaikutusvaltainen asema työelämässä on yhteydessä vahvaan osallisuuden kokemukseen. (Karvonen ym. 2022.)

Sosiaalipedagogiikan näkökulmasta osallisuus toteutuu, kun ihminen kokee voivansa vaikuttaa osana yhteisöä tai yhteiskuntaa ja on osa vuorovaikutuk-

sellista yhteistoiminnallista prosessia (Nivala 2021). Osallisuus tuottaa osallisille positiivisia kokemuksia, oikeuksia ja kokemuksia johonkin kuulumisesta. Osallisuuden palkitsevuus tukee ihmisiä aktiivisiksi toimijoiksi ja toiminta jälleen osallisuuteen. Kansalaisten yhteiskunnallinen osallisuus ja osallistuminen kuuluvat merkittävänä osana suomalaista demokratiaa, jota valtiovalta pitää lainsäädännöllä yllä. (Jämsén & Pyykkönen 2014.)

5 KOTOUTUMINEN

Kotoutuminen on kaikki elämän alueet kattava laaja prosessi, jossa maahanmuuttaja löytää oman paikkansa olla osana yhteiskuntaa ja toimia osana sitä. Kotoutumisen synonyymina on käytetty sanaa integraatio, mutta nykyajattelun mukaan kotoutuminen on integraatiota laajempi käsite. (Saukkonen, 2020.)

Kotoutumisen lainsäädäntö tähtää tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen sekä väestöryhmien myönteisen vuorovaikutuksen lisäämiseen (Hiitola ym. 2018, 14). Demokraattisissa valtioissa lainsäädäntö ja siihen pohjautuvat käytännöt määrittävät maahanmuuttajien oikeuksia ja velvollisuuksia. Oikeuksiin kuuluvat poliittiset, sosiaaliset ja kulttuuriset oikeudet. Maahanmuuttajien velvollisuuksiin kuuluvat voimassa oleva viisumi tai oleskelulupa maassaoloaikana. Velvollisuuksiin kuuluvat kotoutumislakien myötä esimerkiksi velvollisuus osallistua kielikoulutukseen tai muihin koulutuksiin. (Bäckman ym. 2020, 31-32.)

Kotoutumista edistävän lain (14.4.2023 2023/681) tarkoituksena on nopeuttaa ja tehostaa maahanmuuttajan kotoutumista, edistää maahan muuttaneiden naisten työllistymistä, vahvistaa valmiuksia työllistyä, siirtää kotoutumispalvelujen vastuu kunnille, parantaa kielitaitoa ja mahdollistaa osallistuminen suomalaisen yhteiskunnan toimintaan aktiivisesti. Lailla avulla pyritään lisäksi edistämään tasa-arvoa, myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken sekä yhdenvertaisuutta. Laissa kotoutumisella tarkoitetaan maahanmuuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteista kehitystä, jossa maahanmuuttaja saa tarvittavia tietoja ja taitoja yhteiskunnassa ja työssä toimimiseen säilyttäen mahdollisuuden oman kieleen ja kulttuuriin. (Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023; Kotoutuminen.fi)

5.1.1 Kaksisuuntainen kotoutuminen

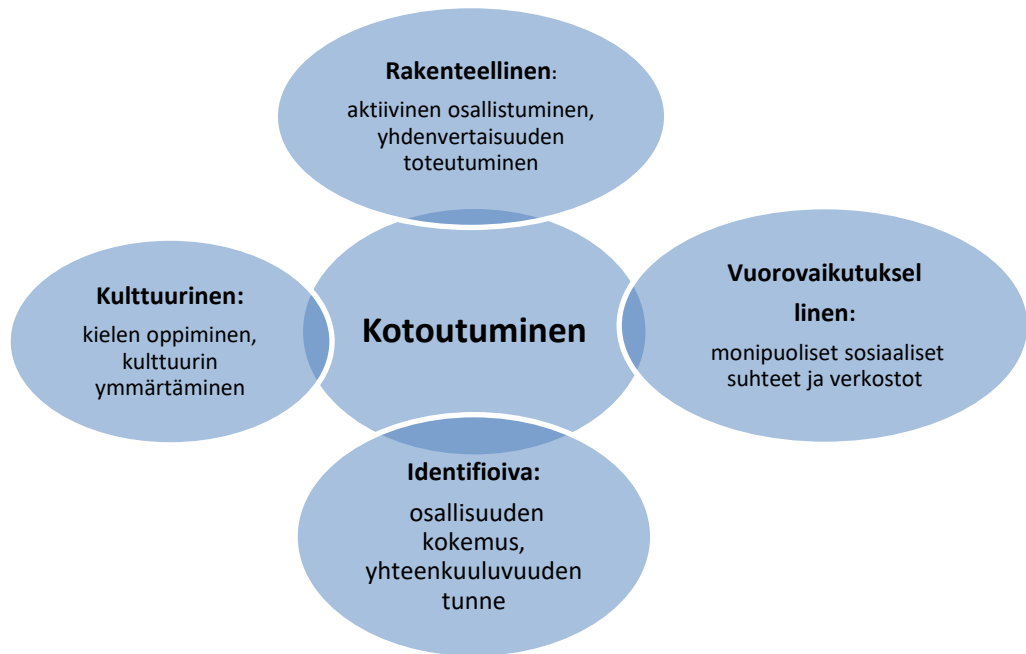
Nortion (2019) artikkelissa todetaan, kuinka kotoutumisessa on aina kyse akkulturaatiosta, mutta akkulturaationteorian avulla kulttuurien kohtaamista voidaan tarkastella laajempina ilmiöinä. Akkulturaatio on moniulotteinen ja vastavuoroinen prosessi, johon vaikuttavat yksilö- ja ryhmätason lisäksi yhteiskunnalliset ja ideologiset ilmiöt. Kotoutumiseen vaikuttavat näin ollen valtaväestön ja maahanmuuttajien asenteet toisiaan kohtaan sekä käsitykset kotoutumisesta. (Nortio 2019, 209.) Berry (2015) kuvaa akkulturaatiota kaksoisprosessiksi, jossa tapahtuu kulttuurisia ja psykologisia muutoksia eri kulttuurien välisten jäsenten kohtaamisten seurauksena. Muutosta tapahtuu yksilön ja yhteisön tasolla.

Väestöliiton julkaisussa Schubert kokoaa Berryn kuvaamaa akkulturaationprosessin mallia, joka koostuu assimilaatiosta, separaatiosta, integraatiosta ja marginalisaatiosta. Assimilaatio nähdään luopumisena omasta kulttuurisesta identiteetistään, ja tällöin ihminen sulautuu valtaväestöön luopuen omasta kulttuuritaustastaan. Separaatiossa maahan muuttanut haluaa pitää oman kulttuurisen taustansa erillään valtaväestön kulttuurista. Integraatiossa maahanmuuttaja haluaa pitää oman kulttuurisen taustansa, mutta on kiinnostunut oppimaan valtakulttuurista ja ottamaan siitä palasia omaan arkeen. Marginalisaatiossa maahanmuuttaja ei koe tarvetta säilyttää omaa kulttuurista identiteettiä eikä hän halua sulautua valtakulttuuriin. Marginalisaatiossa ihminen syrjäytyy eikä kiinnity valtakulttuuriin. (Alitolppa ym. 2013, 65- 66.)

5.1.2. Kotoutumisen ulottuvuudet

Saksalainen Friedrich Heckmanin mukaan kotoutuminen koostuu neljästä eri ulottuvuudesta. Rakenteellinen, kulttuurillinen, vuorovaikutuksellinen sekä identifioiva kotoutuminen muodostavat nämä ulottuvuudet. (Saukkonen 2020.) Heckmannin kotoutumisen osa-alueet on koottu alla olevaan kuvaan (kuva 5). Rakenteelliseen kotoutumiseen sisältyvät maahanmuuttajan sijoittuminen työ-

elämään, pääsy koulutusjärjestelmiin, poliittinen osallisuus, fyysinen ja psyykinen hyvinvointi sekä turvalliset asuinolot. Vuorovaikutuksellinen kotoutuminen pitää sisällään monipuoliset ihmissuhteet, sosiaaliset verkosto, jotka ulottuvat kantaväestöön, yhteisöihin ja yhdistyksiin sekä luottamuksen poliisiin, oikeuslaitokseen ja terveydenhuoltoon. Identifioiva kotoutuminen tapahtuu samanaikaisesti muiden kotoutumisen ulottuvuuksien kanssa. Kotoutunut maahanmuuttaja tuntee yhteenkuuluvuutta muiden samaan yhteiskuntaan kuuluvien kanssa. Asuinmaan kielen oppiminen on tärkeä osa-alue kulttuurisessa kotoutumisessa. Kulttuurisessa kotoutumisessa maahanmuuttaja omaksuu paikalliset arvot ja normit sekä yhteiskunnan pelisäännöt.

Kuva 5. Kotoutumisen neljä ulottuvuutta Heckmannin mukaan (Saukkonen 2020).

Hyvä kotoutuminen luo perustan sille, kuinka maahanmuuttajien hyvinvointi ja työllistyminen työmarkkinoille toteutuu. Maahanmuuttajien integroituminen suomalaiseen yhteiskuntaan voi vaikuttaa myönteisesti julkiseen talouteen, ja siksi yhteiskunnan kotouttamiseen liittyvät toimenpiteet ovat merkityksellisiä. (Kazi ym. 2019, 6.)

Kielen osaaminen sekä asuinmaan kulttuurin, tapojen ja sääntöjen ymmärtäminen nähtiin merkittävänä kotouttamista edistävänä asiana (Sironen 2019;

Nevalainen 2018; Illikainen & Kerälä 2019; Hietikko & Kulmala 2018; Jokinen 2019).

Alle 35-vuotiaiden maahanmuuttajanaisten työllistymisen suurimmaksi haasteeksi on noussut esiin puutteellinen suomen kielen taito, vähäinen työkokemus sekä yleinen asenneilmapiiri (Jokiranta 2017). Maahan muuttaneiden naisten asema työmarkkinoilla ja työllistyminen on ollut tarkastelun kohteena ja herättänyt paljon kiinnostusta. Viime vuosina tarkastelun kohteena on ollut kotihoidontuki, joka on muihin Pohjoismaihin verrattuna pitkä. Kotihoidontuki on nähty taloudellisena kannustinloukkuna pienituloisille perheille. Maahanmuuttajataustaisille äideille lasten hoitaminen kotona on voinut olla arvostettu vaihtoehto työlle. Työnteko ei ole parantanut perheen toimeentuloa, vaan on vaikeuttanut lastenhoitoa ja on ollut raskasta. Työssä käyminen ei ole myöskään tarjonnut palkitsevia sosiaalisia kontakteja. (Kazi ym. toim. 2019, 41.) Perheen merkitys kotoutumisessa on merkittävä tekijä ja tutkimustulosten perusteella perheen merkitys yksilölle on hyvin kulttuurisidonnainen. Äitiys sekä naisen asema perheessä muodostuu yksilön asuinmaasta sekä kulttuuritaustasta. (Haapasaari & Korhonen, 2013; Russo ym. 2015.) Gothoni ja Kolkka (2016) toteavat kuinka maailmanlaajuisesti naisten mahdollisuudet vaikuttaa omaan elämään ja itseä koskeviin päätöksiin kohtaavat haasteita silloin, kun on kysymys vähemmistöryhmään kuuluvasta tai heikossa sosiaalisessa asemassa elävässä naisesta (Gothóni ym. 2016).

Kolmannella sektorilla ja yhdistyksillä on suuri rooli kotouttamistyössä (Hiitola ym. 2018, 15). Kotoutumisessa on kysymys vastavuoroisesta, jatkuvasti elävästä ja muuttuvasta prosessista. Maahanmuuton lisääntyessä, tarvitaan tutkittua tietoa siitä, miten yhteiskunnan rakenteet tukevat kotoutumista, yhdenvertaisuutta sekä osallisuutta ja vastaavat uusien tulijoiden tarpeisiin. (Kazi ym. 2019,6.)

6 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYSET

Opinnäytetyön tarkoituksena on kerätä asiakaslähtöisyyden arviointimenetelmällä palautetta monikulttuurisen naistenryhmän jäseniltä omasta hyvinvoinnista, osallisuuden kokemisesta sekä palautetta Lähiötalolla kokoontuvan

naisten ryhmän toiminnasta. Opinnäytetyön pohjalta voidaan laatia kehittämissuhteita naistenryhmän toimintaan ViaDia Joensuu ry:lle.

Opinnäytetyön tavoitteena on lisätä asiakasosallisuutta ja tuoda monikulttuuristen perheiden äitien ääni kuuluville. Kotoutumisen kokonaiskatsauksessa 2019 Jukka Könösen ja Markus Himasen (Kazi ym. 2019, 64) artikkelissa todetaan, kuinka tärkeää on eri vähemmistöryhmien edustajien päästä osallistumaan tiedon keruun suunnitteluun sekä kotoutumispolitiikan kehittämiseen. Opinnäytetyössä viedään monikulttuurisen naistenryhmän jäseniltä saatua tietoa eteenpäin Lähiötalon työntekijöille sekä ViaDia Joensuu ry:n hallitukselle, jotta he saavat BIKVA-menetelmällä syvempää tietoa asiakkailta toiminnastaan ja mahdollisia kehittämissuhteita tulevalle toiminnalle.

Tutkimuskysymykset:

Bikva-menetelmän I vaihe:

- 1. Kuinka monikulttuuriset perheenäidit kokevat tämänhetkisen hyvinvointinsa?**
- 2. Kuinka perhekeskusverkoston matalankynnyksen kohtaamispaikassa kokoontuva naistenryhmä edesauttaa kävijöiden kokemaa hyvinvointia ja kotoutumista?**
- 3. Mitä toiveita äideillä on naistenryhmän toiminnan suhteen?**

Bikva-menetelmän II vaihe:

- 1. Kuinka äitien toiveet ovat toteutuneet ryhmän toiminnassa?**
- 2. Kuinka monikulttuuristen äitien toiveet ryhmän toiminnassa voidaan huomioida paremmin?**

Bikva-menetelmän III vaihe:

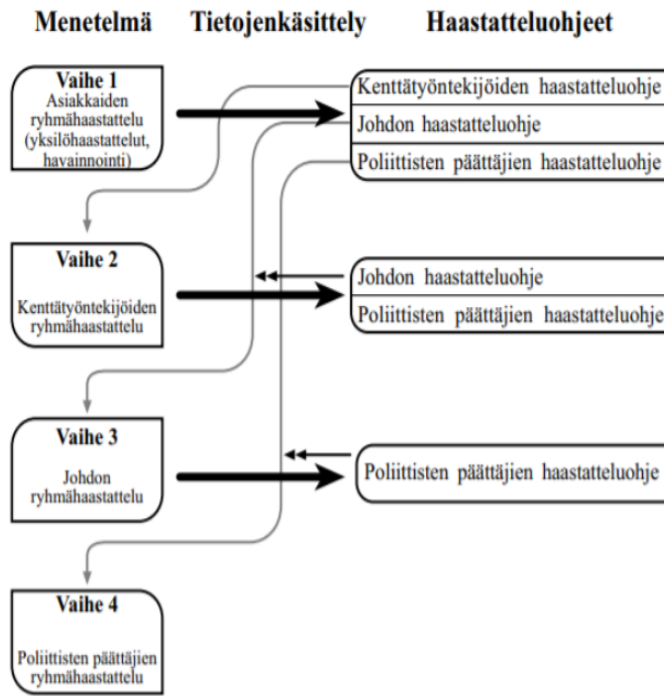
- 1. Miten yhdistyksen ylläpitämää Lähiötaloa voisi kehittää monikulttuuristen äitien ja työntekijöiden näkemysten perusteella?**

7 BIKVA-MENETELMÄN TOTEUTUS

7.1 Tutkimusmenetelmä

BIKVA on lyhenne tanskan kielen sanoista ”Brugerinddragelse I Kvalitetsvurdering”, joka suomennettuna tarkoittaa ”Asiakkaiden osallisuus laadunvarmistajana”. BIKVA-mallissa nähdään asiakkaat ja heidän mielipiteensä ensiarvoisen tärkeinä, ja kyseessä onkin asiakaslähtöisyyteen perustuva arviointimenetelmä. Menetelmän perusajatuksena on, että asiakkaat omaavat oleellista tietoa, jota voidaan käyttää apuna kehitettäessä julkisen sektorin toimintoja. (Hänninen ym. 2007, 12.) Malli perustuu ajatukselle, että ei ole olemassa yhtä ainoaa totuutta, ja tämän vuoksi haastatteluiden kautta esiin tulevat erilaiset näkökulmat on tärkeää huomioida. Prosessi lähtee liikkeelle asiakkaiden näkemyksistä, ja tästä johtuen haastatteluissa ei voida asettaa tarkkoja ennakkokysymyksiä, jotka ohjaavat haastatteluprosessia johonkin suuntaan. (Paavilainen 2010, 53.)

BIKVA- mallin ensimmäisessä vaiheessa ryhmähaastattelut kohdentuivat asiakkaisiin. Haastatteluissa esiin nousseet asiat tuotiin esille kakkosvaiheen työntekijöiden ryhmähaastattelussa. Työntekijät pohtivat saatua palautetta sekä mahdollisia palautteesta nousseita kehittämiskohtia. Kolmannessa vaiheessa haastateltiin organisaation johtoryhmää. Haastattelutilanteessa esiteltiin vaiheen yksi ja kaksi haastattelutuloksia. Mikäli menetelmä olisi toteutettu kokonaisuudessaan, haastattelujen tulokset olisi esitelty poliittisille päättäjille asti. (Krogstrup 2004.) Alla oleva kuva näyttää prosessin etenemisestä (Kuva 6).

Kuva 6. BIKVA-mallin prosessin eteneminen (Krogstrup 2004, 16)

Krogstrup (2004) kuvaa menetelmän eri vaiheita. Jokaisessa neljässä vaiheessa edetään saman mallin mukaisesti. Ensinnäkin valitaan arviointiin osallistuvat sidosryhmät ja sovitaan sekä tiedotetaan ryhmähaastattelusta. Ryhmähaastattelu toteutetaan ja saatuja tietoja käsitellään. Haastatteluissa saatu palaute systematisoidaan ja laaditaan haastatteluohje ketjun seuraavaa tasoa varten (Kuva 7).

Kuva 7. BIKVA-mallin vaiheet Krogstrupia mukaillen (Krogstrup 2004)

BIKVA-arviointimenetelmä tarjoaa työkalun, jonka avulla organisaatio näkee tilanteen asiakkaiden kautta. BIKVA-menetelmässä voidaan nähdä kaksikehaisen oppimisen malli. Menetelmällä luodaan uutta tietoa ja ymmärrystä kaikille prosessin osapuolille. (Hänninen ym. 2007, 13.)

Opinnäytetyön puitteissa monikulttuuristen perheen äitien haastatteluissa esille tulleet ilmiöt ja mielipiteet on tuotu tiedoksi Rantakylän Lähiötalon työntekijöille ja seuraavaksi Lähiötalon toimintaa ohjaavan ViaDia Joensuu ry:n hallitukselle. Nelivaiheisessa BIKVA-menetelmässä haastattelujen tulokset tuodaan lopulta poliittisille päättäjille asti. Opinnäytetyön puitteissa haastattelut etenevät BIKVA-menetelmän kolmanteen vaiheeseen asti.

Taulukko 1. Opinnäytetyössä käytettävän BIKVA-mallin vaiheet, tutkimuskysymykset, aineistonkeruu- ja analysointimenetelmät, osallistujat ja aikataulutus

BIKVA	Tutkimuskysymys	Menetelmä	Osallistujat	Analysointimenetelmä	Aikataulutus
1.Vaihe	<p>1.Kuinka monikulttuuriset perheenäidit kokevat tämänhetkisen hyvinvointinsa?</p> <p>2. Kuinka perhekeskusverkon matalankynnyksen kohtamispaikassa kokoontuva naistenryhmä edesauttaa kävijöiden kokemaa hyvinvointia ja kotoutumista?</p> <p>3. Mitä toiveita äideillä on naistenryhmän toiminnan suhteen?</p>	Ryhmähaastattelu	Asiakkaat: monikulttuurinen äitien ryhmä	Teemoittelu	Marraskuu 2022
2.Vaihe	<p>1.Kuinka äitien toiveet ovat toteutuneet ryhmän toiminnassa.</p> <p>2.Kuinka monikulttuuristen äitien toiveet ryhmän toiminnassa voidaan huomioida paremmin?</p>	Ryhmähaastattelu, jossa esitellään ensimmäisen BIKVA-vaiheen tulokset ja pitäisikö tehdä myös kehittämisehdotuksia?	Kenttätyöntekijät: Lähiötalon johtajan sekä ohjaaja	Teemoittelu	Tammikuu 2023
3.Vaihe	1.Miten yhdistyksen yllä pitämien Lähiötalon toimintaa voisi kehittää monikulttuuristen äitien ja työntekijöiden näkemysten perusteella?	Ryhmähaastattelu, jossa esitellään BIKVA-vaiheiden 1 ja 2 tulokset.	Johto: ViaDia Joensuu ry:n hallitus	Teemoittelu	Helmikuu 2024
4.Vaihe		SWOT-analyysi			Helmikuu-maaliskuu 2024

7.2 Vaiheen I ryhmähaastattelu

Bikva-menetelmässä ensimmäisessä vaiheessa valitaan sidosryhmä haastattelua varten. Valikoidulle ryhmälle tiedotetaan haastattelusta ja sovitaan haastattelun toteutuksen ajankohta. Ryhmähaastattelu toteutetaan ja aineisto käsitellään. Haastatteluista saatu aineisto systematisoidaan ja laaditaan haastatteluhje seuraavaa menetelmän tasoa varten. (Krogstrup 2004.)

Vaiheessa1 etsitään vastausta seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

1. Kuinka monikulttuuriset perheenäidit kokevat tämänhetkisen hyvinvointinsa?
2. Kuinka perhekeskusverkoston matalan kynnyksen kohtaamispaikassa koontuva naistenryhmä edesauttaa kävijöiden kokemaa hyvinvointia ja kotoutumista?
3. Mitä toiveita äideillä on naistenryhmän toiminnan suhteen?

BIKVA-menetelmässä aineiston keruu tapahtuu kvalitatiivisella ryhmähaastattelumenetelmällä (Krogstrup 2004, 11). Ryhmähaastattelu voidaan toteuttaa esimerkiksi teemahaastattelurungon avulla, jolloin haastattelussa käydään kaikki haastattelurungon teemat läpi. Haastattelijan tehtävänä on motivoida ja kannustaa ryhmään osallistuvia jäseniä keskustelemaan monipuolisesti haastattelussa. Haastattelu pyritään toteuttamaan ennalta määritellyjä teemoja noudattaen vapaamuotoisesti ja tästä syystä strukturoitujen lomakkeiden soveltuvuus ryhmähaastatteluihin on heikko. Tutkimuksen tavoite määrittelee haastatteluun osallistuvien määrän. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.)

7.2.1 Tiedonhaun kuvaus

Monikulttuuristen perheenäitien hyvinvointia koskevaan tutkimustietoa olen kartoittanut tiedonhaulla. Tiedonhaussa olen käyttänyt Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun (Xamk) kirjaston kokoelmätietokantaa. Opinnäytetyötä varten olen tutustunut tutkimuskirjallisuuteen, aikaisemmin tehtyihin opinnäytetöihin, pro gradu- tutkimuksiin sekä väitöskirjoihin. Tiedonhaku on rajattu vuosien 2002- 2022 väliselle ajalle, poikkeuksena englanninkielisen haun rajaaminen vuosille 2004- 2022. Suomenkielisinä hakusanoina olen käyttänyt sanoja:

osallisuus, hyvinvointi, monikulttuurisuus, äidit ja kotoutuminen. Kansainvälisten lähteiden hakusanoja ovat olleet participation, multicultural, mother, integr* ja wellbeing. Liitteenä tiedonhakua kuvaava taulukko (Liite 1).

Monikulttuuristen äitien kotoutumisesta löytyi Kaakkurin haun kautta kymmenen viime vuoden ajalta lukuisia ammattikorkeakoulun opinnäytetöitä ja progradu- tutkielmia. Väitöskirjoja sekä vertaisarvioituja artikkeleja oli huomattavasti vaikeampaa löytää. Liitteenä on tutkimustaulukko, jossa esittelen tässä opinnäytetyössä käytetyt keskeiset tutkimukset ja opinnäytetyöt (Liite 2 Tutkimustaulukko).

7.2.2 Monikulttuuriset naiset -ryhmähaastattelun toteutus

Tässä opinnäytetyössä aineisto on kerätty kvalitatiivisella menetelmällä. Haastatteluissa on käytetty puolistrukturoitua teemahaastattelua. Teemahaastattelurungon aihealueet pohjautuvat sosiaalipedagogiseen näkökulmaan, jossa osallisuus ja toimijuus toteutuvat yhteisössä toimiessa kuitenkin ottaen huomioon yksilön autonomian ja mahdollisuuden säädellä toimijuuden tasoa. Haastattelurunkoa rakentaessa on otettu huomioon Lähiötalolla aikaisemmin tehdyt kyselyt ja niiden tulokset ja lähdetty hakemaan syvällisempää tietoa naisten kokemuksista. Haastattelurunko on liitteenä (Liite 3).

Rantakylän lähiötalolla kokoontuu viikoittain monikulttuurinen naisten ryhmä. Ryhmä on maksuton, ja siellä opetellaan suomen kieltä ja kulttuuria sekä tehdään asioita ryhmän toiveiden mukaan. Ryhmässä käy myös vierailijoita sovitun teeman liittyen. Ryhmän ikäjakauma oli vuonna 2020 23- 45-vuotta (Myllynen 2022). Naisten ryhmä on maahan muuttaneiden naisten vertais- ja suomen kielen opiskeluryhmä. Ryhmän toiminnan esittelyssä on mainittu, että ryhmä pyritään jakamaan opiskeltavan asian ajaksi kahteen osaan kielitaidon mukaan. (Lähellä.fi s.a.)

Naisten ryhmää ohjaa kaksi Lähiötalon vakituista työntekijää ja ryhmän aikana tapahtuvaan lasten hoitoon osallistuu Lähiötalon lastenohjaajia sekä harjoittelijoita. Naisten ryhmä kokoontuu torstai iltaisin Lähiötalolla, jolloin talossa ei

ole muita ryhmiä paikalla. Mikäli suunniteltu toiminta vaatii yhtenäisen tilan, ryhmä kokoontuu läheisessä ViaDia keskuksessa.

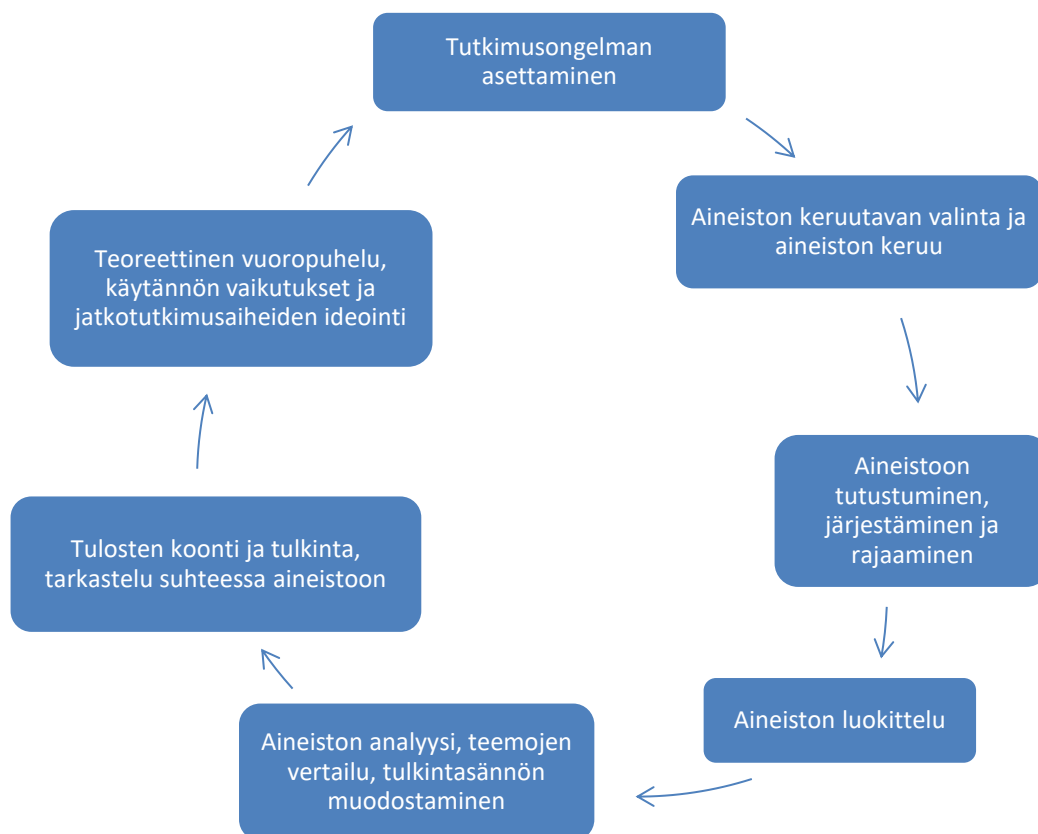
Lähetin haastattelukutsun (Liite 4) Lähiötalon toiminnanjohtajalle, joka toimitti kutsun eteenpäin naisten ryhmään. Ensimmäinen haastattelu, jossa haastateltiin naisten ryhmän jäseniä, toteutettiin syksyllä 2022. Haastatteluun osallistui 12 haastateltavaa, joista yksi osallistui etäyhteydellä. Haastattelu tapahtui naisten ryhmän kokoontumisen aikana, Lähiötalon tiloissa. Haastateltavilta kysyttiin suullisesti suostumus ennen haastattelun aloitusta sekä käytiin suullisesti haastattelukutsussa esitetyt asiat. Haastattelu on tallennettu puhelimen nauhuritoiminnolla. Haastattelutilanne kesti 1.5 tuntia ja nauhoitettua haastattelua kertyi noin 60 minuuttia.

7.2.3 Ryhmähaastattelun analysointi

Ennen aineiston analysointia haastatteluaineisto litteroidaan eli kirjoitetaan puhtaaksi (Metsämuuronen 2008, 48). Opinnäytetyössä käytin nauhoitetun äänitiedoston muuttamista tietokoneella Word-tiedostoksi.

Haastatteluprosesseja on kolme, ja jokaisen nauhoitetun haastattelutilanteen jälkeen aineisto on litteroitu ja saatettu kirjalliseen muotoon. Kahdesta ensimmäisestä haastattelusta poiketen kolmas haastattelu on saatettu haastattelutilanteessa suoraan kirjalliseen muotoon. Litteroituun aineistoon perehtyminen vei aikaa. Tarkistin litteroidun tekstin sisällön kuuntelemalla äänitystä ja korjasin mahdolliset tietokoneen tekemät virheet käsin tulostettuun aineistoon.

Litteroitu aineiston teemoitellaan ylä- ja alaluokkiin. Tulokset on koottu ja visualisoitu taulukoiksi. Analyysin vaiheet on kuvattu alla olevassa kaaviossa (kuva 8) lähtien tutkimusongelman asettamisesta ja aineistonkeruusta analyysiin ja jatkotutkimussuunnitelmaan saakka. (Ruusuvuori ym. 2010.)

Kuva 8 Ruusuvuorta ym. mukailten. (Ruusuvuori ym. 2010.)

Tutkija tutustuu kerättyyn aineistoon huolellisesti ja tutkimustavasta riippuen käsittelee kerättyä aineistoa joko manuaalisesti tai tietojenkäsittelyyn suunniteltujen ohjelmien avulla. Ennen aineiston analyysiä tutkija järjestelee, rajaa ja luokittelee aineistoa. Laadullisten tutkimuksen analyysiä voidaan tehdä useilla menetelmillä. Aineiston luokittelussa tai teemoittelussa aineistosta nostetaan tutkimusongelman kannalta olennaiset teemat. Teemoittelua, koodaamista ja tyypittelyä pidetään laadullisen tutkimuksen sisällönanalyysin muotoina. (Juhila 2022; Gunther ym. 2022.)

Opinnäytetyössä haastatteluista saatu aineisto on pieni, joten haastatteluaineiston analyysin välineeksi soveltuu luontevasti teemoittelu. Teemoittelussa aineistosta tarkastellaan analyysivaiheessa nousevia piirteitä, jotka ovat yhteisiä usealle haastateltavalle. Analyysissä esiin nostetut teemat perustuvat tutkijan tulkintoihin. (Hirsjärvi & Hurme 2022.) Opinnäytetyössä tutkimuksen pääpaino oli aineistossa, ja tutkimus eteni yksittäisistä havainnoista yleisempiin väitteisiin eli induktiivisesti.

Äänitiedosto litteroitiin Office 365 Word- verkkoversiolla tekstimuotoon. Aineistoon oli tässä vaiheessa perehdytty huolellisesti. Litteroitua tekstiä tuli yhteensä 21 sivua fontilla Arial ja kirjasinkoko 10.

7.2.4 Vaiheen 1 ryhmähaastattelun tulokset

Haastattelun aineisto on koottu taulukoksi, jossa aineisto on teemoiteltu. Aineistossa siirrytään pelkistetystä ilmauksesta ylä- ja alateemoihin (Liite 5). Ensimmäisen haastattelun yläteemoiksi muodostuivat seuraavat:

- Sosiaaliset verkostot ja viranomaiset tiedon lähteenä
- Oppiminen
- Suomalainen yhteiskunta ja kulttuuri
- Toiveita Lähiötalon toimintaan
- Tulevaisuuden toiveet
- Osallisuus Lähiötalon naistenryhmän toiminnan kehittämisessä

Haastattelussa esille nousivat lähteet, joista naiset olivat saaneet tiedon Lähiötalosta. Ensimmäisenä nousi sosiaalisten verkostojen merkitys tiedon lähteenä. Haastateltavat olivat saaneet tietää Lähiötalosta ystäviltä (Kuva 9).

Kuva 9. Sosiaaliset verkostot ja viranomaiset tiedon lähteenä

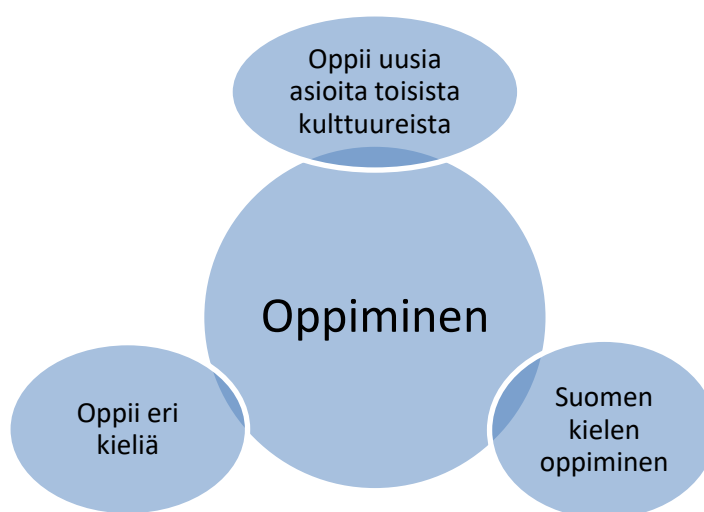
”Kuulin, että joku somialainen nainen siellä työharjoittelussa Lähiötalossa ja siellä voi olla myös lapset.”

”Minun ystävä asui Suomessa kuusi vuotta. Lähiötalo oli hänelle tuttu paikka ja sitten hänen kanssaan tulin tutustumaan.”

Ystävien lisäksi tietoa matalan kynnyksen kohtaamispaikasta, Lähiötalosta, oli saatu myös viranomaisilta (Kuva 9).

”Kun tulin Suomeen, meillä oli oma työntekijä Maahanmuuttaja palvelutoimistosta. Hän auttoi meitä ja tulimme hänen kanssaan tutustumaan tähän”.

Ryhmän toiminnasta kysyttäessä esille nousivat kaksi teemaa, jotka olivat oppiminen ryhmässä sekä sosiaaliset verkostot. Oppimisen käsite sisältää kielen oppimisen sekä toisista kulttuurista oppimisen (Kuva 10). Oppimisen teeman alle jää siis oppiminen muista kulttuureista, esimerkiksi Marttojen pitämän ruokakurssin kautta. Naiset kertoivat, että ryhmässä he tutustuvat muihin kulttuureihin suomalaisen kulttuurin lisäksi.

Kuva 10. Oppiminen ryhmässä

”He harjoittelee yhdessä suomen kieli”.

”Naisten ryhmässä voit oppia suomen kieltä lasten kanssa yhtä aikaa...”

Kysyttäessä, olivatko naisten ryhmäläiset saaneet tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta ja kulttuurista, nousi vastauksista monia suomalaiseseen yhteiskun-

taan liittyviä perusasioita, kuten tietoa laista ja säädöksistä ja tietoa koulutuksesta ja sosiaali- ja terveyspalveluista (Kuva 11).

Kuva 11. ryhmässä saadaan tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta.

” Olen saanut paljon tietoa, joo, esimerkiksi suomalainen kulttuuri.”

”Esittelevät sen lakia, sääntöjä. Mitä suomalainen sääntö, mitä suomalainen laki, mitä sosiaali, erilainen sosiaali toimii...”

Haastattelussa kysyttäessä naisten mielipiteitä, mikä Lähiötaalolla voisi olla toisin, nousi vastausten joukosta toiveita kahdesta kokoontumiskerrasta sekä suuremmasta kokoontumistilasta. Naiset toivoivat myös mahdollisuuksia kokeilla uusia harrastuksia sekä isommille lapsille ohjattua tekemistä tapaamisten aikana. (Kuva 12.)

Kuva 12. Naisten ryhmän esittämiä toiveita Lähiötalon toimintaan.

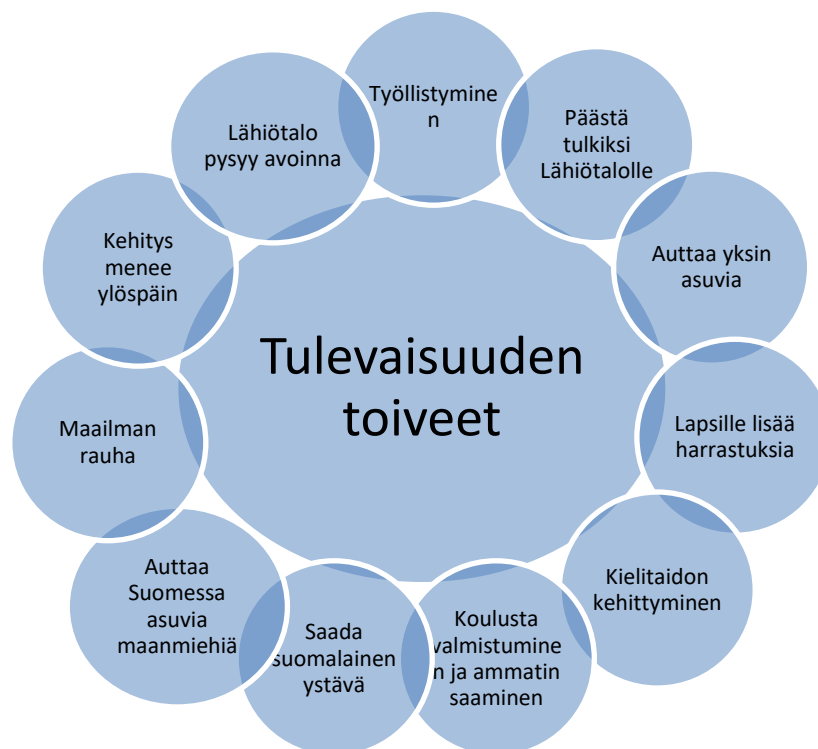
”Liian paljon porukkaa ja aika pieni (viittaa Lähiötalon kokoon).

” Mä sanon, että kaksi kertaa viikossa (tapaamisia) on hyvä.

”että naiset pääsisi tutustumaan uusiin asioihin mitä Joensuussa on...”

” Eli käsitöitä, neuloa tai ommella, se on minu haave...”

Kysymys tulevaisuuden toiveista toi paljon vastauksia. Naisten ryhmäläisten toiveena omassa elämässä koskivat työllistymistä, lähimmäisten auttamista, koulutusta ja ammatin saamista, lasten harrastuksien lisäämistä sekä ystävyssuhteita (Kuva 13).

Kuva 13. Ryhmäläisten tulevaisuuden toiveita

”Tulevaisuudessa minä haluan puhua hyvää suomea ja auttaa minun bangladeshialaisia.”

” Toivon, että minä saan yksi suomalainen ystävä ja on toive, että hän on sosiaalinen...”

” ...opin ja valmistus koulusta ja menen töihin.”

Yleisesti ottaen toivottiin maailman rauhaa ja lähiötalon avoimna pysymistä sekä omaa henkilökohtaista kehittymistä ylipäänsä (Kuva 13).

”toivon rauhaa ja rauhaa ja rauhaa...”

” Ensimmäinen (toive) on se, että Lähiötalo on auki.”

” Me haluamme, ei pysymme samanlainen tasolle, että vielä ylöspäin...”

Kysyttäessä olivatko naiset saaneet esittää toiveita Lähiötalon toimintaan, vastaukseksi tuli esille Lähiötalon ohjaajien tekemät vuosittaiset palautekyselyt, joissa oli käytetty vastaamista helpottavaa kuvatukea. Naisten ryhmässä koettiin, että oma mielipide oli tullut kuuluville ja ryhmän toiminta nähtiin positiivisena (Kuva 14).

Kuva 14. Osallisuus Lähitalon naistenryhmän toiminnan kehittämisessä

” ...Marika ja Malla joskus suunnittelee, mitä haluaisit tulevaisuudessa tehdä eli jokainen kertoo oma mielipide niin sitten suunnittele, mitä ensi kuussa tai ensi viikossa...

” ...meillä on kortti, että kaikki voi valitse, mikä aihe he haluavat”...

7.3 Vaiheen II työntekijöiden ryhmähaastattelu

Bikva-menetelmän toisessa vaiheessa valmistellaan haastattelun runko ensimmäistä haastatteluun pohjautuen (Krogstrup 2004).

Vaiheessa II etsitään vastausta seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

1. Kuinka äitien toiveet ovat toteutuneet ryhmän toiminnassa?
2. Kuinka monikulttuuristen äitien toiveet ryhmän toiminnassa voidaan huomioida paremmin?

7.3.1 Työntekijöiden ryhmähaastattelun toteutus

BIKVA:n toisessa vaiheessa ryhmähaastatteluun kutsuttiin Lähiötalon työntekijät ja kutsu löytyy opinnäytetyössä liitteenä (Liite 6).

Toisessa haastattelutilanteessa haastateltavat olivat kantasuomalaisia, suomea kotikielenään puhuvia. Haastattelun tarkempi ajankohta sovittiin puhelimitse ja haastattelu toteutettiin Lähiötalolla.

Toisessa haastattelussa esiteltiin naisten ryhmähaastattelun tuloksia ViaDia Joensuu ry:n Lähiötalon henkilökunnalle. Ensimmäisessä haastattelussa esille nousseet tulokset käytiin läpi keskustellen. Henkilökunnalle esiteltiin naisten ryhmän haastattelun pääteemat teemoittain esitettynä kaaviona.

Haastatteluun osallistui Lähiötalon ohjaaja sekä toiminnanjohtaja, jotka ovat työskennelleet vuosia ryhmän alkamisesta lähtien. Haastattelun ajankohtana Lähiötalolla ei työskennellyt muita vakituisia työntekijöitä. Haastattelu tehtiin vuoden 2023 alkupuolella Lähiötalon tiloissa. Haastattelu nauhoitettiin puhelimen nauhuritoiminnolla.

7.3.2 Työntekijöiden ryhmähaastattelun analysointi

Litterointi ja teemoittelu on kuvattu Bikva-menetelmän I vaiheessa 7.2.2. Äänitiedosto litteroitiin Office 365 Word -verkkoversiolla tekstimuotoon. Aineistoon oli tässä vaiheessa perehdytty huolellisesti. Litteroitua tekstiä on yhteensä 11 sivua. Tekstissä on käytetty fonttia Arial ja kirjasinkoko on 10.

7.3.3 Työntekijöiden ryhmähaastattelun tulokset

Haastattelussa esille nousseet teemat on kuvattu taulukolla (Liite 7). Työntekijöiden haastattelujen yläteemoiksi nousivat:

- Kielen oppiminen
- Asiakaskokemus avun saamisesta
- Palvelujen tasapuolisuus
- Toiminnan sisällön laajeneminen
- Ihmissuhteiden luominen
- Tila- ja henkilöstöressurssien merkitys

- Ryhmän tulevaisuus

Yläteemoiksi nousseet asiat on kuvattu alla olevien kuvien avulla. Ensimmäiseksi käsiteltiin oppimista ja naisten ryhmän kokemusta. Lähiötalon ohjaajat kertoivat, että toiminnassa pääpaino on kielen ja kulttuurin oppimisesta (Kuva15).

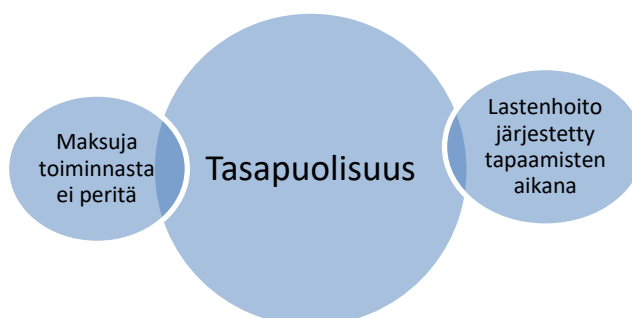
Kuva 15. Naisten ryhmässä opitaan suomen kieltä

Toiseksi keskustelun aiheeksi nousivat naisten ryhmän kokemukset avunsaamisesta Lähiötalolla. Ohjaajat kertoivat, että auttavat asiakkaita omien kykyjen ja tiedon mukaan. Ohjaajat kokivat, että heille oli muodostunut monipuoliset yhteistyöverkostot eri alojen toimijoista ja he pystyivät ohjaamaan tarvittaessa asiakkaan eteenpäin oikeaan palveluun. Ohjaajat kokivat verkostojen välisen yhteistyön toimivan hyvin (Kuva 16).

Kuva 16. Avun saamisen kokemuksesta

Keskustelussa nousi esille Lähiötalon rooli toiminnan toteuttajana. Lähiötalon toiminnan suunnittelussa ohjaajat korostivat toiminnan tasapuolisuutta ja saatavuutta. Tasapuolisuuden toteutumiseksi toiminta on suunniteltu niin, että se on kaikille maksutonta ja tapaamisten ajaksi Lähiötalolla on järjestetty lastenhoito (Kuva 17).

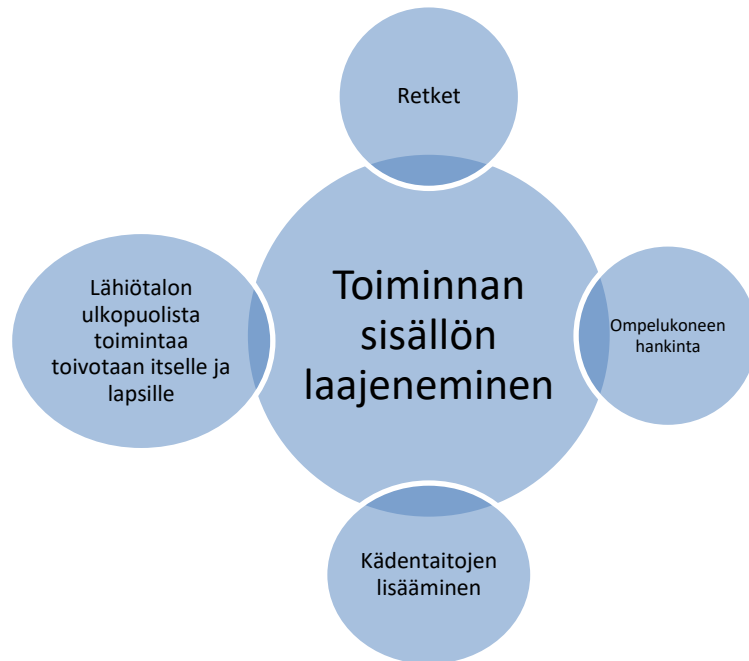

Kuva 17. Toiminnan suunnittelussa otettava huomioon tasapuolisuus

”toiminta ei saa maksaa mitään..”

” Lastenhoidon tärkeys korostuu toiminnan toteutumisessa. Että saa hengähtää...”

Toiminnan laajeneminen puhutti ohjaajia. Laajenemisen toive ei tullut uutena asiana, mutta toive sai Lähiötalon ohjaajat miettimään henkilökunnan resursseja monesta eri näkökulmasta (Kuva 18).

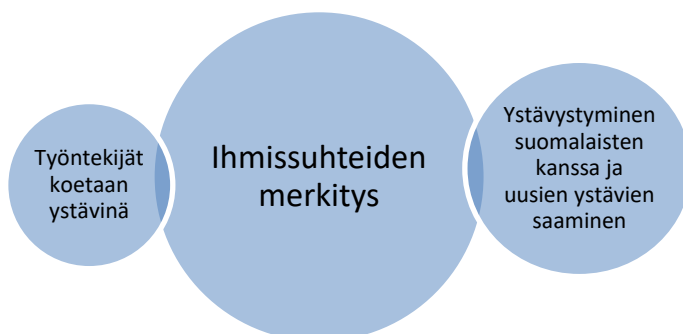
Kuva 18. Toiminnan sisällön laajeneminen

”... Ja Marttojen kanssa on tehty joskus yhteistyötä ...Ne on tullut opastamaan naisten ryhmään nimenomaan sitä neulomista...

”Se on tässä vähän työn alla että saataisiin lankoja...

” niitä retkiähän ne toivoo paljon...”

Toiminnassa työntekijät koettiin ystävinä ja ihmissuhteiden luominen oli ensimmäisessä haastattelussa noussut yhdeksi pääteemoista. Työntekijät näkivät tärkeänä, että äidit löytäisivät ystäviä luontaisesti Lähiötalon toiminnasta ja ystävystyminen kantaväestön kanssa tulisi osaksi naisten elämää (Kuva 19).

Kuva 19. Ihmissuhteiden merkitys

"Kaikkein paras, jos ystäviä löytyisi luontaisesti"

"He varmaan kokee meidät niin tärkeiksi ja läheisiksi..."

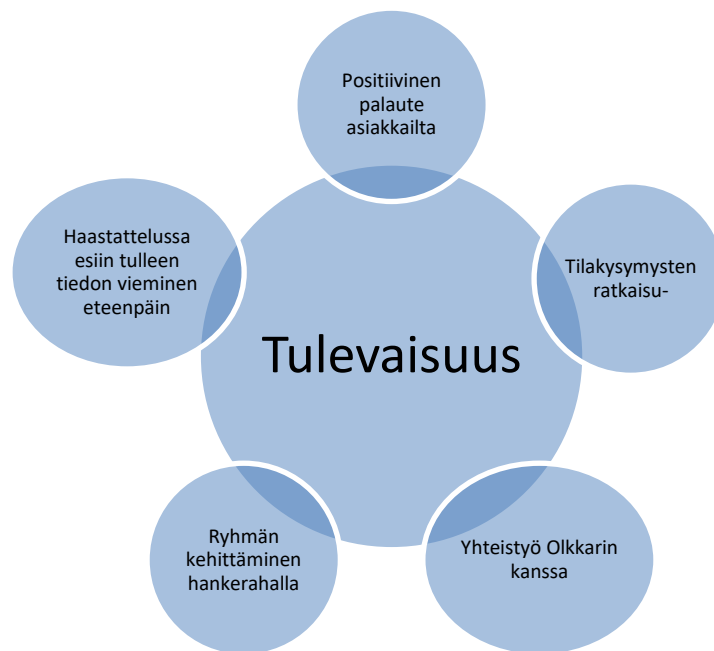
Toiminnan laajenemista estävät tekijät nousivat myös ohjaajien haastattelussa esille. Työntekijät toivat esille henkilöstöressurit, jotka rajoittavat naisten ryhmän toiminnan laajenemista kahteen tapaamiseen viikossa. Toiminnan suunnitteluun haasteina nähtiin myös ryhmän monimuotoisuus sekä tasoerot suomen kielen taidoissa (Kuva 20).

Kuva 20. Toiminnan laajenemista rajoittavat tekijät

”...ei riitäkään sitten se työaika, kun sitten se työaika pitää olla päivälläkin...”

Viimeisenä Lähiötalon ohjaajat pohtivat naisten ryhmän tulevaisuutta (Kuva 21). Ryhmän tulevaisuuteen liittyviä teemoja olivat tilakysymysten ratkaisu, yhteistyö Helluntaiseurakunnan ylläpitämän matalan kynnyksen kohtaamispaikan Olkkarin kanssa, toimintojen kehittäminen hankerahoituksella ja haastatteluista saadun tiedon vieminen eteenpäin perhekeskuksen toimijoille.

Kuva 21. Naisten ryhmän tulevaisuus

”Kyllähän tässä esille nousee että tarvittaisiin enemmän tällaista toimintaa...”

”joka (kaupungin) alueella voisi olla tällainen talo...”

”Voisi olla Perheentalon kanssa tiiviimpää toimintaa..”

7.4 Vaiheen III yhdistyksen hallituksen ryhmähaastattelu

Kolmannessa vaiheessa menetelmässä edetään prosessin mukaan johdon ryhmähaastatteluun (Krogstrup 2004).

Kolmannen vaiheen tutkimuskysymykset:

1. Miten yhdistyksen alaisuudessa toimivan Lähiötalon toimintaa voisi kehittää monikulttuuristen äitien ja työntekijöiden näkemysten perusteella?

7.4.1 Vaiheen 3 ryhmähaastattelun toteutus

BIKVA:n kolmannessa vaiheessa ryhmähaastatteluun kutsuttiin ViaDia yhdistyksen hallituksen jäseniä. Kutsu on liitteenä (Liite 8).

Kolmas haastattelu toteutettiin vuonna 2024. Haastattelua ennen opinnäytetyön esittely oli lähetty sähköpostilla ViaDia Joensuu ry:n hallituksen puheenjohtajalle ja ViaDia Joensuu ry:n hallituksen jäsenelle. Haastattelun ajankohta sovittiin hallituksen puheenjohtajan toiveesta hallituksen kuukausittain järjestettävään kokoukseen. Haastattelu oli kokouksen asialistalla ensimmäisenä.

Kolmannessa vaiheessa haastattelu tapahtui ViaDia Joensuu ry:n keskuksessa. Tilaisuuteen osallistui hallituksen jäseniä, opiskelija sekä ViaDia Joensuu ry:n hanketyöntekijöitä. Yhteensä osallistujia oli 12. Opinnäytetyöntekijä jakoi osallistujille kahden ensimmäisen haastattelun tulokset paperille tulostettuna. Aineistossa oli kirjattuna haastatteluissa nousseet teemat ja ne opinnäytetyöntekijä kävi ne läpi kohtakohtalta. Kokonaisuutena haastattelutilanne käytiin keskustellen läpi.

Kolmannessa haastattelussa pohdittiin, kuinka ViaDia Joensuu ry:n hallitus voi vaikuttaa esille tulleisiin asioihin. Kolmannessa haastattelussa hallituksen jäsenet ottivat kantaa esiin tulleisiin teemoihin ja opinnäytetyöntekijä kirjasi haastattelutilanteessa puhutut asiat ylös.

7.4.2 Vaiheen 3 ryhmähaastattelun analysointi

Kolmannen haastattelutilanteen aineisto poikkesi edellisistä kahdesta haastattelusta. Haastattelutilanne oli erilainen kolmannessa vaiheessa. Haastattelun sijaan voidaan puhua yhteisestä keskustelusta, joka käytiin edellisten haastatteluiden tulosten perusteella. Kolmas Bikva-vaihe tuotti edellisiin haastatteluihin verraten suppean aineiston, jota voitiin käsitellä nostamalla keskustelun aikana esille nousseet teemat ja kirjaamalla ne ylös haastattelutilanteessa kuten aikaisemmin on jo mainittu. Keskustelussa esille nousivat seuraavat asiat:

- Positiivinen asiakaskokemus
- ViaDia Joensuu ry:n hallitus oli tyytyväinen Lähiötalon ohjaajien tekemään työhön

- Toiminnan laajenemisen esteenä pula toimijoista
- Lähiötalon kotoisa tunnelma halutaan säilyttää
- Maahanmuuttajien toiveet ystävistä ja ystävyys-suhteiden luomisen haasteet

7.4.3 Vaiheen 3 ryhmähaastattelun tulokset

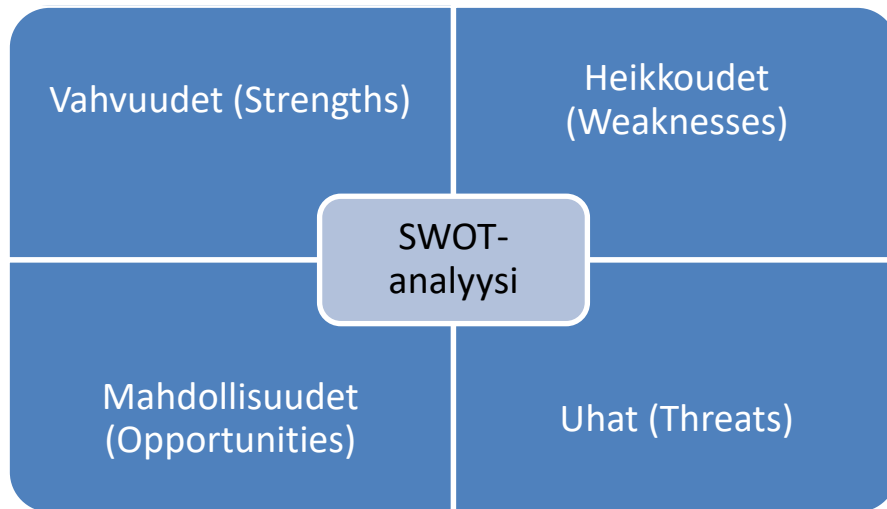
Hallituksen jäsenet olivat tyytyväisiä naisten ryhmältä saatuun palautteeseen ja Lähiötalon ohjaajien saamaan palautteeseen. Hallituksen jäsenet toivat esille tyytyväisyyden Lähiötalon toimintatapaan ja henkilöstön osaamiseen.

Hallituksen sisällä eniten keskustelua herätti naisten ryhmän toive suuremmasta kokoontumistilasta sekä kokoontumiskertojen lisäämisestä. Jäsenet toivat esille oman ehdotuksen tilapuutteen ratkaisemiseksi. Ehdotuksessa kokoontuminen jaettaisiin aikataulullisesti kahteen osaan. Keskustelun edetessä esitetty muutosidea toi esille henkilöstöresurssien rajallisuuden.

Naisten ryhmässä esille noussut toive saada suomalainen ystävä herätti myös keskustelua. Ystävien saamiseksi ehdotettiin Mannerheimin lastensuojeluliiton järjestämää vapaaehtoistoimintaa, jossa etsitään vapaaehtoisia ystäviä maahanmuuttajaäideille.

7.5 Bikva-menetelmällä saatu aineisto koottuna SWOT-analyysiin

Kolmannen BIKVA-vaiheen jälkeen haastatteluissa saatu asiakaspalaute koottaan lopuksi nelikenttäistä SWOT-analyysiä käyttäen poliittisen päätöksenteon tueksi. SWOT-analyysiä kuvataan alla (Kuva 22).

Kuva 22. SWOT-analyysi, mukailen Järjestötoiminnan käsikirja. s.a. Kansallinen sivistysliitto ry.

SWOT- analyysi on luonteeltaan synteesisinomainen ja sen tarkoituksena on tuottaa analyysin lisäksi selkeä kokonaiskuva analysoitavasta aiheesta sekä luoda valintoja ja toimintasuunnitelma. Analyysissä esille nousseista aiheista tulisi rajata pari teemaa organisaation kehitettäväksi, jotta suunnitelma olisi toteuttavissa ja tarkoituksenmukainen. (Vuorinen 2013, 64 - 65.)

Haastatteluaineistoa käsitellessä sovelsin Bikva-mallia ja kokosin menetelmän kolmannen vaiheen SWOT-analyysia käyttäen taulukkoon. Taulukossa esitellään prosessin aikana esille nousseet naisten ryhmän toiminnan vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat sekä toimenpiteet edellä mainittuihin kohtiin.

Taulukko 3. Bikva-menetelmän kolmannen vaiheen tulosten koonti SWOT-analyysia käyttäen

	Haastatteluissa esille noussut asia	Ehdotettu toimenpide
Vahvuudet	- Hyvä asiakas palaute - Hallituksen luotto toimintaan hyvä - Lähiötalon hyvä henki	- Toiminta jatkuu samanlaisena - Tietoa toiminnasta viedään perhekeskukseen
Heikkoudet	-Toimitilat rajalliset ryhmätoimintaan	- Ryhmän toimintaa jaetaan kahdelle illalle

	- Henkilöstön määrä rajallinen - Maahanmuuttajien ystävystyminen kantasuomalaisiin	- Asiakkaita ohjataan Mannerheimin lastensuojeluliiton ystävöimintaan
Mahdollisuudet	-Naisten ryhmän toimintamallin kopioiminen muualle kaupunkiin	-Toimintaan saadaan houkutteltua lisää toimijoita eri järjestöistä - Kootun tiedon ideoiminen ja työstäminen hankehakemuksiksi
Uhat	-Lähiötalon kotoisa tunnelma ei säily, jos toiminta muuttuu toiseen paikkaan	- Yhteistyö ViaDia keskuksen kanssa tilojen kausittaisesta lainaamisesta jatkuu

Taulukkoon on koottu asiat, joista ViaDia Joensuu ry:n hallitus tai Lähiötalon työntekijät voivat jatkossa työstää ja halutessaan kehittää naisten ryhmän toimintaa asiakaspalautteen mukaiseen suuntaan.

8 POHDINTA

8.1 Tulosten ja tuotoksen tarkastelu

Opinnäytetyössä nousi esille kehittämisehdotuksia ViaDia Joensuu ry:n hallitukselle, joita käsiteltiin jo kolmannessa haastatteluvaiheessa.

Naisten ryhmän toimintaan oltiin pääosin tyytyväisiä kaikissa kolmessa haastattelussa. Lähiötalon toiminta nähtiin tärkeänä myös hallituksen jäsenten käymässä dialogissa kolmannen haastattelun aikana. Opinnäytetyöprosessin aikana esille tulleet palautteet tukevat yleistä mielipidettä perhekeskuksen matkailan kynnyksen toimijoiden tärkeydestä ja roolista kotouttamisen prosessissa.

Kielitaidon merkitys korostui jokaisessa Bikva-menetelmän kolmessa vaiheessa. Kielitaito osana onnistunutta kotoutumista nousi esiin myös tutkimuskirjallisuudessa. Opetus- ja kulttuuriministeriön Integra-hankkeessa tutkittiin

vuosina 2017- 2019 yhteisöllistä kotoutumiskoulutusta ja huomattiin, kuinka kielen oppimisessa vuorovaikutus vertaisoppijoiden kanssa tukee oppimista myös opetustilanteen ulkopuolella ja vahvistaa sosiaalisten suhteiden syntymistä sekä lisää verkostoitumista. (Kokkonen ym. 2019, 100.)

Sosiaaliset suhteet ja ystävien merkitys nousivat myös kaikissa kolmessa haastattelussa esille. Allardtin (1976) hyvinvoinnin teoriassa ihmisellä on tarve kuulua johonkin yhteisöön ja ylläpitää ystävyysuhteita (Allardt 1976, 42- 45). Osallisuuden näkökulmasta naisten ryhmässä esiintyneet toiveet ystäväistä eivät eroa kantaväestön toiveista. Itäsuomalaisten hyvinvointia ja osallisuutta tutkittaessa Siltaniemi kumppaneineen (2008), toi esille itäsuomalaisten tyytyväisyyden ihmissuhteisiin sekä niiden laajan arvostuksen. Sähköiset viestimet kuten tekstiviestit ja sähköposti nähtiin täydentävänä sosiaalisen kanssakäymisen välineenä mutta se ei kuitenkaan nähty korvaavan ihmisten välisiä kohtaamisia ja kanssakäymistä kasvokkain. (Siltaniemi ym.2008, 194.) Lähiötalon asiakkaat kokivat kohtaamispaikan henkilökunnan helposti lähestyttäväksi ja läheiseksi. Lähiötalossa käyminen nähtiin voimaannuttavana ja yksi tekijä voimaantumiseen olivat Lähiötalossa kohdatut energiset ja iloiset ihmiset.

Opinnäytetyössä esille noussut matalankynnyksen kohtaamispaikan, Lähiötalon, henkilöstöressurssit ja tilakysymys jää ViaDia Joensuu ry:n ratkaistavaksi. Lähiötalo toimii harjoittelupaikkana monelle sosiaali- ja terveysalan opiskelijalle sekä työkuntoutujalle. Naistenryhmän haastattelussa tuli esille usean maahanmuuttajanaisen toive päästä Lähiötalolle tulkiksi tai opintoihin kuuluvaan työharjoitteluun. Harjoittelijat sekä työkuntoutujat tuovat oman työpanoksensa Lähiötalon henkilökunnan työn tueksi. Lastenhoidon järjestäminen ryhmän toiminnan aikana mahdollistuu juurikin avustavan henkilökunnan apukäsien vuoksi.

8.2 Menetelmien tarkastelu

Bikva-menetelmänä sopi hyvin monikulttuurisen naisten ryhmän mielipiteiden esille tuomiseen. Bikva-menetelmä osoittautui työlääksi toteuttaa ja vei ajallisesti paljon aikaa. Tiedonhaussa, törmäsin lukuisiin Bikva-menetelmää käyttäneisiin tai soveltaneisiin opinnäytetöihin. Menetelmän käytön tarkkaa kuvausta

oli vaikeaa löytää aikaisemmin tehdyistä tutkimuksista ja opinnäytetöistä, joissa raportoinnin pääpaino oli tutkimustuloksissa.

Menetelmänä teemahaastattelu sopi hyvin tutkittavan aiheeseen, sillä se antoi raamit haastattelutilanteessa runsaasti rönsyilevälle keskustelulle ja ohjasi keskustelua takaisin tutkittavaan aiheeseen.

Toisessa haastattelussa ohjaajat keskustelivat siitä, kuinka asiakaskyselyssä haasteeksi nousevat kielitaito ja haastattelun ajallinen kesto. Ohjaajat miettivät, kuinka puutteellinen kielitaito on voinut rajoittaa ensimmäisessä haastattelussa vastaamista ja kuinka haastattelun pituus on vaikuttanut haastattelun sisältöön.

Haastatteluiden analyysivaiheet veivät aikaa, ja aineistoon oli palattava aina uudelleen. Opinnäytetyön prosessin edetessä olin tutustunut opinnäytetöihin, jossa käytettiin Bikva-menetelmää, ja huomannut, kuinka menetelmää sovellettiin eri tavoin. Menetelmän monipuolinen sovellettavuus toi opinnäytetyön tekijälle vapautta ja väljyyttä, mutta samalla haastoi pitämään tutkimuskysymyksen selkeänä tekijän mielessä.

Bikva-menetelmän oppaassa (Krogstrup 2004) on kuvannut kaaviolla tavan, jolla haastattelusta muodostetaan haastattelusääntö seuraavaa vaihetta varten. Tämä valmis malli oli työssäni suuntaa antava. Valitsin haastatteluissa nousseiden teemojen kuvaukseen visuaalisen mallin, sillä halusin havainnollistaa Bikva-menetelmän etenemistä kuvan avulla. Kuvien käyttö teemojen esittelyssä oli mielestäni perusteltua. Haastattelujen analyysivaiheiden jälkeen kokosin SWOT-analyysiä soveltaen taulukon, jossa kuvasin menetelmän kolmannen vaiheen lopputuleman.

8.3 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus

Hyvä tieteellinen käytäntö 2023 (HTK) ohjaa tieteen tekijöitä, ja sen perusperiaatteet ovat eurooppalaisen tutkimuseettisen ohjeistuksen mukaan luotettavuus, rehellisyys, arvostus ja vastuunkanto. Tiede- ja tutkimusorganisaatioihin

kuuluvien tieteentekijöiden laatujärjestelmä sisältää hyvien tieteellisten menettelytapojen noudattamisen. Mikäli hyviä tieteellisiä menettelytapoja ei noudateta, voidaan vakavimmillaan joutua HTK-prosessiin. (Tenk.fi s.a.)

Opinnäytetyössä on käytetty Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) antamia Hyvä tieteellinen käytäntö (HTK)- ohjeita. Ohjeiden mukaan rehellisyys, yleinen huolellisuus ja tarkkuus tutkimustyössä sekä tulosten tallentamisessa, esittämisessä ja tulosten arvioinnissa tulee huomioida läpi koko tutkimusprosessin. Opinnäytetyössä käytettyihin lähteisiin viitataan asianmukaisella tavalla. Tutkimusta varten on haettu asianmukainen tutkimuslupa. (Tenk.fi s.a.)

Tutkimuksen eettisyys on pyritty varmistamaan jokaisessa vaiheessa. Opinnäytetyön aloituksesta viimeistely vaiheeseen on kestänyt useita vuosia ja myös hyvän tieteellisen ohjeen käytäntöihin on perehdytty vuonna 2024 uudestaan. Koska kyseessä on monikulttuurisen taustan omaavia henkilöitä, on opinnäytetyössä kiinnitettävä erityistä huomiota kielen selkeyteen ja hyvään suomen kieleen.

Haastateltavien haavoittuvuus asettaa tavallista tiukemmat vaatimukset tutkimuksen eettisyydelle ja haastatteluun osallistuvien on tiedettävä mihin haastattelua käytetään, missä haastattelun tietoa säilytetään ja mistä tutkimuksessa on kysymys. (Ruusuvuori ym. 2017, 26.) Ennen haastatteluja haastateltavat saivat saatekirjeen, jossa kerrotaan selkeästi haastattelun tavoite, aika ja paikka sekä tarkoitus.

Puusa & Juutin (2020) mukaan laadulliseen tutkimuksen eettisyyden toteutumiseen kuuluu osallistumisen vapaaehtoisuus sekä tietosuoja-asetuksen huomioon ottaminen. Henkilötietoja käsitellessä taataan tutkimukseen osallistujien anonymisuus tutkimuksen kaikissa vaiheissa. (Puusa & Juuti 2020, 190-191.) Anonymisuus on toteutunut haastatteluaineiston litterointivaiheessa ja haastateltavien nimiä ei käytetä. Haastateltavien perustiedot, kuten ikä ja kansallisuus voidaan säilyttää aineiston analyysivaiheessa ja lopullisessa kuvauksessa mutta tässä opinnäytetyössä kuvailu on hyvin yleisluontoinen ja vain haastateltavien ikäjakauma ja kansallisuudet on tuotu esille.

Paperiseen muotoon tulostettu haastatteluaineisto on säilytetty asianmukaisesti lukitussa kaapissa ja tuhotaan asianmukaisella tavalla opinnäytetyön valmistuttua. Puhelimeen tallennetut äänitiedostot poistetaan opinnäytetyön tekijän puhelimesta työn valmistuttua. Poistamiseen saakka tiedostot ovat puhelimesta näytönlukituksen koodin takana.

Opinnäytetyön suunnitteluvaiheessa on täytetty Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun tietosuojailmoitus, johon on kirjattu henkilötietojen keräyksestä sekä tutkimusaineiston käytöstä ja säilytyksestä (Liite 9).

Avoimuuden ja rehellisyyden ollessa osa luotettavuutta, tulee BIKVA-arviointiprosessin osallistujille ilmoittaa arvioinnin tekemisestä. Ilmoittaminen voidaan tehdä joko kirjallisesta tai suullisesti. Tiedottamisen selkeys lisää luotettavuutta ja on eettinen perusta arviointimenetelmälle. (Hänninen ym. 2007, 14.) Ennen haastattelujen alkamista lähetin Lähiötalolle esittelykirjeen, jonka ohjaajat toimittavat naisten ryhmään. Ohjaaja otti yhteyttä muualla asuvaan entiseen naisten ryhmän tulkkina toimineeseen äitiin, joka osallistui haastatteluun etäyhteydellä. Bikva-menetelmän ensimmäisessä vaiheessa haastateltavat edustivat useaa eri kulttuuria ja ikäryhmää. Opinnäytetyössä haastateltavien etnisiä taustoja eikä ikää tuoda esille. Osa ensimmäiseen haastatteluun osallistuneista oli asunut Suomessa jo pidempään. Lähiötalon ohjaajien avustuksella haastateltaviksi valikoitui auttavasti Suomea puhuvat henkilöt, joilta ennen haastattelun aloittamista kysyttiin halukkuus osallistua haastatteluun. Haastattelua tehdessä pyrin tietoisesti jättämään kulttuuriset taustat huomioimatta.

Aineiston analyysivaiheessa on muistettava, että kerätty aineisto ei ole arvopää toteus vaan koostuu asiakkaiden henkilökohtaisista kokemuksista (Krogstrup 2004, 10). Haastattelutilanteen tunnelman pitäminen tasapuolisena ja haastateltavia kunnioittavana tuki haastatteluun osallistuvien motivaatiota ja rohkaisi vapaaseen mielipiteen ilmaisuun.

Aineiston analyysivaiheessa tutkijan on oltava tietoinen kulttuurin vaikutuksesta havaintojen selittämiseen ja olennaisten havaintojen poimimiseen. Aineistosta tehtävien havaintojen äärellä on varottava kulttuurisia yli- ja alitulkintoja ja huomioitava kielelliset haasteet. Analyysivaiheessa tutkija voi palata

haastattelutilanteen havaintoihin ja ei-verbaaliseen viestintään sekä vuorovai-
kutukseen haastateltavien ja haastattelijan kesken. (Pietilä 2010, 347, 352-
353.)

8.4 Johtopäätökset ja jatkotutkimuksen aiheet

Naisten ryhmän toiminta jatkuu, ja ryhmän toiminnan tulevaisuus näyttää hy-
vältä. Opinnäytetyön jatkumona näkisin Bikva-menetelmän jatkamisen neljän-
teen vaiheeseen. Jatkotutkimuksessa kolmen ensimmäisen vaiheen tulokset
tuotaisiin tiedoksi Perhekeskuksen johtoportaalille asti esimerkiksi vuosittain
järjestettävässä foorumissa, joka kattaa koko hyvinvointialueen toimijat. Näin
ollen naistenryhmän ääni etenisi hyvinvointialueen päättäjiin asti ja yhdistyk-
sen tuottamat matalan kynnyksen palvelut saisivat ansaitsemansa huomion.

Opinnäytetyön tuloksista nousi esille jatkotutkimuksen aiheeksi naisten ryh-
män toiminnan laajeneminen koko kaupungin kattavaksi palveluksi. ViaDia Jo-
ensuu ry:n hallitus totesi, että naistenryhmän toimintaa voisi monistaa muihin
kaupunginosiin ja saada lisää naisia toiminnan piiriin. Jatkotutkimuksessa
voisi kartoittaa Itä-Suomen alueella toimivia kolmannen sektorin muita toimi-
joita, jotka voisivat lähteä kehittämään naistenryhmän kaltaista toimintaa.

Bikva-menetelmän neljäs vaihe jää toteutettavaksi opinnäytetyön ulkopuolelle.
Opinnäytetyö on tuonut uusia näkökulmia naisten ryhmän toiminnan kehittämi-
seen, ja voi toimia pohjana Lähiötalon tuleville hankeideoille. Monikulttuuri-
sella naistenryhmällä on edelleen tärkeä rooli matalan kynnyksen kohtaamis-
paikkana, ja kehittämistyön kautta toiminnan jatkuvuus voidaan taata.

8.5 Omat ajatukset opinnäytetyöstä

Opinnäytetyö on kestänyt ajallisesti usean vuoden ajan ideointivaiheesta val-
miiseen raporttiin. Työskentelyn jakauduttua pitkälle aikavälille on opinnäyte-
työn aineistoon ehtinyt tutustua perinpohjaisesti ja käydä aineiston kanssa
vuoropuhelua. Raportointiin sekä työskentelyyn on joutunut käyttämään
enemmän aikaa, sillä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun opinnäytetyön
ohjeistukseen on tullut joitakin muutoksia opiskelun aikana.

Opinnäytetyön työskentelyprosessin aikana naisten ryhmän toiminta ei ole juurikaan muuttunut, vaan toiminta on pysynyt lähestulkoon samankaltaisena koko opinnäytetyön prosessin ajan. Naisten ryhmän jäsenet ovat osittain vaihtuneet, mutta toiminnan sisältö ja tavoitteet eivät.

Tätä kirjoittaessa yleinen maailman tilanne on muuttunut epävakaammaksi ja se on väistämättä heijastunut maamme talouteen ja julkisen sektorin kykyyn tuottaa palveluja. Opinnäytetyön aihe on ajankohtainen, sillä Suomeen on Ukrainan sodan myötä saapunut merkittävä määrä naisia ja lapsia. Perheen äitien hyvinvointi ja osallisuuden kokemukset heijastuvat koko perheen hyvinvointiin ja siksi niiden esille tuominen ja niistä keskustelu on ajankohtaisempaa, kuin opinnäytetyötä aloittaessa.

Opinnäytetyössä toteutui alkuperäinen ajakseni äitien äänen esille tuomisesta ja viemisestä eteen päin. Bikvan kolmas vaihe oli vuorovaikutuksellinen ja toi esille ruohojuuritason ajatuksia ja toiveita järjestön hallitukselle. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun ViaDia Joensuu ry:n hallitus sai kuulla sekä naisten ryhmän jäsenten että työntekijöiden ajatuksia ja kokemuksia naisten ryhmän toiminnasta sekä tulevaisuuden toiveista.

Opinnäytetyöprosessin edetessä jäin miettimään, sainko vastauksia kaikkiin tutkimuskysymyksiin vai jäikö haastattelujen syvyys liian pintapuoliseksi. Haastateltavien monikulttuurisuus ja monikielisyys toi haasteita haastattelun etenemiseen. Jälkeen päin ajateltuna, ensimmäisen vaiheen haastattelun olisi voinut jakaa kahteen haastattelukertaan tai kahdelle haastattelijalle. Pienempi haastateltavien joukko olisi rauhoittanut haastattelutilannetta ja haastateltaville olisi jäänyt enemmän aikaa miettiä vastauksia.

Toivoisin, että Bikva-menetelmää käytettäisiin jatkossakin asiakastytyväsyyden esille tuomiseen. Menetelmän sovellettavuus ja vaiheisuus luovat siitä hyvän työkalun palvelujen toimivuuden päivittämiseen ja asiakastytyväsyyden mittaamiseen sekä asiakkaiden osallisuuden lisäämiseen.

LÄHTEET

Allardt, E. 1976. Hyvinvoinnin ulottuvuuksia. Porvoo: Werner Söderströmin Osakeyhtiö.

Alitolppa-Niitamo, A., Söderling, I. & Fågel S. (toim) 2005. Olemme muuttaneet. Näkökulmia maahanmuuttoon, perheiden kotoutumiseen ja ammatillisen työn käytäntöihin. Helsinki: Väestöliitto.

Berry, J.W. 2015. Akulturaatio. Julkaisussa JE Grusec & PD Hastings (toim.), Handbook of socialization: Theory and research (s. 520–538). Guilford Press. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/> [viitattu 3.5.2021].

Bäckman, L., Martikainen, T. & Pitkänen, P. 2020. Muuttoliikkeiden vuosisata. E-kirja Turku: Siirtolaisuusinstituutti. Saatavissa: <https://siirtolaisuusinstituutti.fi/wp-content/uploads/2020/06/j37www.pdf> [viitattu 12.3.2021].

Castaneda, A., Rask, S., Koponen, P., Mölsä, M., Koskinen, S. (toim.) Maahanmuuttajien terveys ja hyvinvointi. Tutkimus venäläis-, somalialais- ja kurdi-taustaisista Suomessa. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-739-4> [viitattu 9.3.2021].

Gothóni, R., Hyväri, S., Kolkka, M., Vuokila-Oikkonen, P. & Addy, T. 2016. Osallisuus yhteiskunnallisena haasteena. E-kirja. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-493-275-2> [viitattu 13.5.2024].

Gunther, K., Hasanen, K. & Juhila K. 2022. Johdanto: Analyysi ja tulkinta. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/>. [viitattu 13.9.2022].

Haapasaari, O. & Korhonen, E. 2013. Mikä perhe? Perhe eri kulttuureissa. Helsinki: Väestöliitto. PDF-julkaisu. Saatavissa: http://vaestoliitto-fi.dj-recto.fi/@Bin/eed98fc8ad6047f92ebbc9d67b80861c/1617275677/application/pdf/3098673/MIK%C3%84PERHE_nettkirja.pdf [viitattu 1.4.2021].

Halme, N., Kekkonen, M. & Perälä, M.-L. 2012. Perhekeskukset Suomessa. Palvelut, yhteistoiminta ja johtaminen. Terveiden ja Hyvinvoinnin laitos, Raportti 62/2012. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-747-9> [viitattu 8.4.2021].

Hietikko, R. & Kulmala, M.-T. 2018. Perhe, kotoutuminen ja osallisuus kotoutuja-asiakkaiden palvelutarpeen arvioissa ja kotoutumissuunnitelmassa. Käytäntötutkimus I ja II. Helsingin yliopisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.socca.fi/files/7873/Perhe_kotoutuminen_ja_osallisuus_kotoutuja-asiakkaiden_palvelutarpeen_arvioissa_ja_kotoutumissuunnitelmassa_Rosa_Hietikko_ja_Meri-Tuuli_Kulmala.pdf [viitattu 13.9.2022].

Hiilamo, H., Saari, J. & Diakonia-ammattikorkeakoulu. 2010. Hyvinvoinnin uusi politiikka: Johdatus sosiaalisiin mahdollisuuksiin. Diakonia-ammattikorkeakoulu. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/140759/A_27_ISBN_9789524930932.pdf?sequence=4&isAllo-wed=y [viitattu 23.5.2021].

Hiitola, J., Anis, M. & Turtiainen K. (toim.) 2018. Maahanmuutto, palvelut ja hyvinvointi. Kohtaamisissa kehittyviä käytäntöjä. Tampere: Vastapaino.

- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2022. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. E-kirja. Helsinki: Gaudeamus. Saatavissa: <https://www.elibrary.com/book/9789523458123> [viitattu 12.5.2024].
- Hirvilampi, T. 2015. Kestävän hyvinvoinnin jäljillä. Ekologisten kysymysten integroiminen hyvinvointitutkimukseen. Sosiaali- ja terveysturvan tutkimuksia. Helsinki: Kelan tutkimusosasto. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/154175/Tutkimuksia136.pdf> [viitattu 8.8.2022].
- Hänninen, K., Julkunen, I., Hirskoski, R., Högnappa, S., Paananen, I., Romo, H., Thomasen, T. 2007. Asiakkaat oppimisen käynnistäjinä. Raportti BIKVA-arviointimenetelmän oppimisen kehistä. Helsinki: Stakesin raportteja 6/2007.
- Illikainen, H. & Kerälä, E. 2019. Maahanmuuttajaäitien kokemukset osallisuudesta pienellä paikkakunnalla. Pro gradu- tutkielma. [WWW-dokumentti](#). Saatavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2019061420512> [viitattu 13.9.2022].
- Isola, A.-M., Kaartinen, H., Leemann, L., Lääperi, R., Schneider, T., Valtari, S., & Keto-Tokoi, A. 2017. Mitä osallisuus on? Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Helsinki: Työpaperi 33/2017. WWW-dokumentti. Saatavissa: ISBN 978-952-302-917-0 [viitattu 6.4.2021].
- Jokinen, E. 2019. Olen oppinut tärkeitä asioita-kotoutumista ja osallisuutta tukevaa ryhmätoimintaa. Hämeen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö, YAMK. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/266911/Erika_Jokinen.pdf?sequence=2 [viitattu 13.9.2022].
- Jokiranta, J. 2017. "Mielestäni olin aika onnekas": Nuorten koulutettujen maahanmuuttajanaisten kertomuksia suomalaisilta työmarkkinoilta. Kauppakorkeakoulu, School of Business and Economics, Taloustieteet, University of Jyväskylä, Jyväskylän yliopisto, Johtaminen, Management and Leadership, ja 20424. Pro gradu-tutkielma. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.urn.fi/URN:NBN:fi:ju-201705082239> [viitattu 4.5.2024].
- Juhila, K. Vuori, J.(toim.) 2019. Kategoria-analyysi. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/palvelut/menetelmaopetus>. [viitattu 2.4.2021].
- Juhila, K. 2022. Teemoittelu. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/>. [viitattu 13.9.2022].
- Lähellä.fi s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://lähellä.fi> [viitattu 22.5.2024].
- Jämsén, A.& Pyykkönen A. (toim.) 2014. Osallisuuden jäljillä. Saarijärvi: Pohjois-Karjalan sosiaaliturvayhdistys ry.
- Järjestötoiminnan käsikirja s.a. Kansallinen sivistysliitto ry. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://jarjestotoiminta.kansio.fi/vahvuudet-ja-mahdollisuudet/> [viitattu 13.5.2024].
- Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu s.a. YAMK-tutkinnon opinnäytetyö yleisesti. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://student.xamk.fi/opiskelu-ja-tu->

[kipalvelut/PublishingImages/naita-tarvitset/opinn%C3%A4ytety%C3%B6/YAMK_ONT_prosessi.pdf](#) [viitattu 10.4.2021].

Karvonen, S., Kestilä, L. & Saikkonen, P. (toim.) 2022. Suomalaisten hyvinvointi 2022. E-kirja. Helsinki. Terveystieteiden tutkimuskeskus. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-996-2> [viitattu: 5.4.2024].

Kazi, V. & Alitolppa-Niitamo, A. & Kaihovaara, A. (toim.). 2019. Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019: Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta. TEM oppaat ja muut julkaisut 2019:10. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-487-7> [viitattu 9.3.2021].

Kokkonen L., Pöyhönen S., Reiman N., & Lehtonen T. 2019. Sosiaaliset verkostot ja kielenoppiminen: kohti uutta ajattelua kotoutumiskoulutuksesta. Teoksessa Kazi V, Alitolppa-Niitamo A & Kaihovaara A (toim.). Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019. Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta. TEM oppaat ja muut julkaisut 2019:10. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-487-7> [viitattu 12.9.2022].

Kotoutuminen s.a. Kotoutuminen.fi. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://kotoutuminen.fi> [viitattu 22.5.2024].

Krogstrup, H. 2004. Asiakaslähtöinen arviointi BIKVA-malli. Hyvät käytännöt menetelmä-käsikirja. WWW-dokumentti. Saatavissa <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201204193603> [viitattu 8.3.2021].

Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja s.a. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_3_4.html [viitattu 2.4.2021].

Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023.

Lammi-Taskula J., Karvonen S. & Ahlström S. (toim.) 2009. Lapsiperheiden hyvinvointi 2009. E-kirja. Helsinki: Yliopiston kirjapaino. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201205085156> [viitattu 13.5.2024].

Leemann, L. & Hämäläinen, R.-M. 2016. Asiakasosallisuus, sosiaalinen osallisuus ja matalan kynnyksen palvelut. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131350/YP1605_Leemann%26Hamalainen.pdf?sequence=2&isAllowed=y [viitattu 2021].

Leemann, L., Kuusio, H. & Hämäläinen, R.-M. 2015. Sosiaalinen osallisuus. Sosiaalisen osallisuuden edistämisen koordinaatiohanke (Sokra). Terveystieteiden tutkimuskeskus. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://thl.fi/documents/966696/3775621/Tietopaketti_Sosiaalinen_Osallisuus.pdf [viitattu 7.4.2021].

Maahanmuuttovirasto. Yli 25 000 Ukrainasta paennutta on saanut tilapäistä suojelua Suomesta -tilastoista tiedottaminen muuttuu. Tiedote 16.6.2022. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://migri.fi/> [viitattu 7.8.2022].

Metsämuuronen J. 2008. Laadullisen tutkimuksen perusteet. Jyväskylä: Gummerus.

Myllymäki, P. 2020. Kielitaitoa oppimalla osallisuuteen. Turun ammattikorkeakoulun raportteja 270. Turku: Turun ammattikorkeakoulu, 80–88.

Myllynen, M. 2022. Haastattelu.

Nevalainen, K. 2018. Maahanmuuttajanaisten kulttuuripaketti MASTO-hankkeessa-kokemuksia osallisuudesta. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö sosionomi, YAMK. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/144440/Nevalainen_Kaisa-1.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 13.9.2022].

Nivala, E. 14.4.2021. Osallisuus sosiaalipedagogisin silmin. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://kansalaisyhteiskunta.fi/tietopankki/osallisuus-sosiaalipedagogisin-silmin/> [viitattu 7.8.2022].

Nivala, E. & Rynnänen, S. 2019. Sosiaalipedagogiikka. Kohti inhimillisempää yhteiskuntaa. Helsinki: Gaudeamus.

Paavilainen, P. 2010. Asiakkaan ääni -kuuluviin? BIKVA – arviointimenetelmän soveltaminen erään kaupungin aikuissosiaalityössä. Jyväskylän yliopisto Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos. Sosiaalityö. Pro Gradu – tutkielma [www.dokumentti](http://www.dokumentti.fi). Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-201006182098> [viitattu 8.3.2021].

Pelkonen, M., Hastrup, A., Normia-Ahlsten, L., Halme, N., Kekkonen, M., Kiviruusu, O., Liukko, E., Lämsä, R. & Päivi Muranen, P. 2020. Perhekeskukset Suomessa 2019. Kehittämisen tilanne ja työn jatkuminen. Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos. Työpöytä 6/2020. WWW-dokumentti. Saatavissa: [https://urn.fi/ISBN 978-952-343-461-5](https://urn.fi/ISBN%20978-952-343-461-5) [viitattu 8.4.2021].

Pietilä, I. 2010. Vieraskielisten haastattelujen analyysi ja raportointi. Teoksessa Ruusuvuori, J., Nikander, P. & Hyvärinen, M. (toim.) 2010. Haastattelun analyysi. E-kirja. Tampere: Vastapaino. Saatavissa: <https://www.elibrary.com/reader/9789517685023> [viitattu 31.8.2022].

Puusa, A & Juuti, P. (toim.) 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. E-kirja. Gaudeamus. Saatavissa: <https://www.elibrary.com/fi/book/9789523456167> [viitattu 26.4.2021].

Ruusuvuori, J., Nikander, P. & Hyvärinen, M. 2017. Tutkimushaastattelun käsikirja. E-kirja. Tampere: Vastapaino. Saatavissa: <https://www.elibrary.com/book/9789517686112> [viitattu 27.4.2021].

Russo A., Lewis B., Joyce A., Crockett B., Luchters S. 2015. A qualitative exploration of the emotional wellbeing and support needs of new mothers from Afghanistan living in Melbourne, Australia. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/26319482/> [viitattu: 5.9.2022].

Saaranen-Kauppinen, A., & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/>. [viitattu 11.4.2021].

Saari, J. 2011. Hyvinvointi: Suomalaisen yhteiskunnan perusta. E-kirja. Helsinki: Gaudeamus. Helsinki University Press. Saatavissa: <https://www.elibrary.com/fi/book/9789524957168> [viitattu 26.4.2021].

Saukkonen, P. 2020. Suomi omaksi kodiksi. Kotouttamispolitiikka ja sen kehittämismahdollisuudet. Helsinki: Gaudeamus.

Siltaniemi A., Perälähti A., Eronen A., Londen P. & Peltosalmi. 2008. Hyvinvointi ja osallisuus Itä-Suomessa. Kansalaiskyselyn tuloksia. Helsinki: Gummerus.

Sironen, E. 2019. Pakolaistaustaisten naisten käsityksiä ja kokemuksia osallisuudesta suomalaisessa yhteiskunnassa. Tampereen yliopisto. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta. Pro gradu-tutkielma. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-201905151685> [viitattu 13.9.2022].

Sisäministeriö. s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://intermin.fi/-/suomen-vaesto-monimuotoistuu-vaihtelua-on-alueittain> [viitattu 3.5.2021].

Tani, S., Kiilakoski, T. ja Honkatukia, P. 2019. Toimintavalmiusajattelu nuorisotyön, kasvatuksen ja opetuksen kentillä: kokonaisvaltainen näkökulma nuorten hyvinvoinnin edistämiseen? WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://doi.org/10.33350/ka.80151> [viitattu 28.4.2021].

Tilastokeskus. Suomen virallinen tilasto (SVT): Muuttoliike.2022. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://stat.fi/julkaisu/cl8n2djzw3b360cvz35t3up2>. [viitattu 27.4.2024].

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. s.a. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2/2023. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://tenk.fi/fi/ajankoh- taista/htk-2023-ohje-julkaistu> [viitattu 12.5.2024].

Työ- ja elinkeinoministeriö. s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://tem.fi/maahanmuuttajien-kotouttaminen> [viitattu 27.4.2021].

ViaDia Joensuu ry. s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://joensuu.viadia.fi/> [viitattu 13.5.2024].

Vilkka, H. 2015. Tutki ja kehitä. Jyväskylä: PS-kustannus.

Vilkka, H. 2021. Näin onnistut opinnäytetyössä: Ratkaisut tutkimuksen umpikujiin. E-kirja. Jyväskylä: PS-kustannus. Saatavissa: <https://www.el- libslibrary.com/book/9789523701236> [viitattu 14.9.2022].

LIITE 1

TIEDONHAKUTAULUKKO

Tietokanta	Haku	Tulokset	Hyväksytty
Kaakkuri Finna	Osallisuus AND kotoutuminen	29	4
	Kotoutuminen AND äidit	10	6
	Monikul* AND äidit AND osalli- suus	1	0
	Äidit AND Hy- vinvointi AND osallisuus	3	0
Kaakkuri PubMed	Participation AND multicul- tural AND mother AND wellbeing (v.2004-2022)	13	2
Kaakkuri PubMed	participation AND multicul- tural AND mother (v.2002-2020)	122	0

LIITE 2

TUTKIMUSTAULUKKO

<i>Julkaisun tiedot</i>	<i>Tutkimusmenetelmä ja tutkimuksen tarkoitus</i>	<i>Keskeiset tulokset</i>
<i>Sironen, E. 2019. Pakolaistaustaisten naisten käsityksiä ja kokemuksia osallisuudesta suomalaisessa yhteiskunnassa. Pro gradu-tutkielma.</i>	Kvalitatiivinen tutkimus. Yksilö -ja ryhmähaastattelut (N=3) Tutkimuksen tarkoituksena selvittää, miten pakolaistaustaisten naisten osallisuutta voidaan edistää.	Kotoutumista edistävät yhteiskunnan tarjoamat koulutus- ja työmahdollisuudet. Suomalainen lainsäädäntö mahdollistaa oikeuden omaan kieleen ja kulttuuriin. Sosiaaliset verkostot edistävät kotoutumista. Rakenteellinen rasismi heikentää osallisuutta. Luku- ja kirjoitustaito on välttämätön työmarkkinoilla.
<i>Nevalainen, K. 2018. Maahanmuuttajanaisten kulttuuripaketti MASTO-hankkeessa kokemuksia osallisuudesta. Opinnäytetyö, YAMK.</i>	Laadullinen tapaus-tutkimus. Kyselykaavake (n=70), teema-haastattelu (n=5) ja sähköpostikysely (N=3) Tutkimuksen tavoitteena tutkia maahanmuuttajanaisten kokemuksia kulttuuripakettiin osallistumisesta.	Kulttuuripaketti tuo tietoa maahanmuuttajille suomalaisesta palvelurakenteesta, palvelujen tuntemus lisääntyy ja lisää maahanmuuttajien omaa osaamista. Aihealueisiin liittyvien termien oppiminen ja ymmärtäminen on haasteellista. Kulttuuripakettitoimintaa tulisi järjestää myös maahanmuuttajamiehille sekä kotona oleville maahanmuuttajanaisille.
<i>Illikainen, H. & Kerälä, E. 2019. Maahanmuuttajaäitien kokemukset osallisuudesta pienellä paikkakunnalla. Pro gradu-tutkielma</i>	Kvalitatiivinen tutkimus. Haastattelut (N=7) Tutkimuksen tarkoituksena kartoittaa maahanmuuttajaäitien kokemuksia osallisuudesta.	Perheellä ja sosiaalisilla suhteilla keskeinen rooli osallisuuden kokemisessa. Yhteiskunnan tuki edistää äitien osallisuutta. Äitien toiveissa tarkoituksenmukaista tekemistä, kielitaidon karttumista, kanssakäymistä suomalaisten ja muiden eri kulttuurien edustajien kanssa.
<i>Hietikko, R. & Kulmala, M.-T. 2018. Perhe, kotoutuminen ja osallisuus kotoutuja-asiakkaiden palvelutarpeen arvioissa ja kotoutumissuunnitelmassa. Käytäntötutkimus I ja II. Helsingin yliopisto.</i>	Laadullinen aineisto-analyysi. Palvelutarpeen arviot(n=13) ja kotoutumissuunnitelmat (n=9) Tutkimuksen tarkoituksena selvittää palvelutarpeen arvioiteja sekä kotoutumissuunnitelmien laadullista sisältöä kotoutumisen ja osallisuuden näkökulmasta.	Palvelutarpeen arviossa ja kotoutumissuunnitelmassa ei näy asiakkaan kokonaisvaltaiseen kohtaamiseen pohjautuva sosiaalityö. Kotoutuminen nähdään kielio-pintoina ja työllistymisenä. Tulvaisuudessa tulee työyhteisössä pohtia, heijastaako dokumentointi todenmukaisesti kotouttavaa työtä.

Jokinen, E. 2019. Olen oppinut tärkeitä asioita kotoutumista ja osallisuutta tukevaa ryhmätoimintaa. Hämeen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö, YAMK

Kvalitatiivinen tutkimus. Laadullinen aineistoanalyysi. (n=60)

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää maahanmuuttajien kokemuksia kurssimuotoisesta ryhmätoiminnasta ja tukeeko toiminta maahanmuuttajien kotoutumista ja osallisuutta.

Tutkimustulokset tukivat aiempien tutkimusten tuloksia ja kielen, yhteiskunnan sääntöjen, tapojen ja normien oppiminen koettiin tärkeäksi. Sosiaaliset suhteet ja positiivinen ilmapiiri tukivat kotoutumista.

LIITE 3

HAASTATTELURUNKO

Teemahaastattelurunko monikulttuuristen perheenäitien haastatteluun
(BIKVA-mallin ensimmäinen vaihe)

Taustatietoja

1. Kauanko olet asunut Suomessa ja mistä maasta olet muuttanut Suomeen?
2. Kuinka vanha olet?
3. Oletko työelämässä, opiskelija tai työtön?
 -
4. Miten koet oman hyvinvointisi tällä hetkellä?

Lähiötalon naistenryhmän toiminta

5. Mistä kuulit Lähiötalon kansainvälisestä naistenryhmästä?
6. Mikä ryhmän toiminnassa on parasta?
7. Mikä ryhmän toiminnassa voisi olla toisin?
8. Oletko saanut tietoa suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta?

Omat kokemukset

9. Mikä ryhmän toiminnassa on parasta?
10. Onko ryhmä lisännyt hyvinvointia?
11. Oletko saanut uusia ystäviä?
12. Onko ryhmän toiminta lisännyt suomen kielen taitoja?

Osallisuus

13. Osallistutko muihin Lähiötalon toimintoihin?
14. Oletko saanut vaikuttaa ryhmän ohjelmaan?
15. Haluaisitko vaikuttaa ryhmän toimintaa nykyistä enemmän?
16. Koetko kuuluvasi naisten ryhmään?

Tulevaisuuden toiveita

17. Mitä uutta naistenryhmässä tai Lähiötalolla voisi olla?
18. Mitä toivot tulevaisuudelta?

LIITE 4

Saate haastatteluun

Ryhmähaastattelu on osa YAMK-opinnäytetyötä ja siinä kerätään tietoa naisten ryhmän osallistujien ajatuksia ja mielipiteitä ryhmän toiminnasta sekä omasta hyvinvoinnin kokemuksesta sekä toiveista ryhmän toimintaa koskien.

Haastattelu tapahtuu Lähiötalolla. Aikaa haastatteluun on varattu 30-60 min ja haastattelu nauhoitetaan. Haastattelijana toimii Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun YAMK- opiskelija, Minna Nikula.

Haastattelun tuloksia esitellään Lähiötalon työntekijöille ja ViaDia Joensuu ry:n hallitukselle. Tuloksia esiteltäessä haastateltavat eivät esiinny nimellä. Haastattelut kootaan opinnäytetyöksi.

Haastatteluun osallistuminen on vapaaehtoista ja haastattelusta voi kieltäytyä. Lisätietoja haastattelusta antavat Lähiötalon johtaja sekä opiskelija Minna Nikula.

Syysterveisin,

Minna Nikula

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu/Monialainen toimintakyvyn edistäminen

LIITE 5 Taulukko 1 Esimerkki ensimmäisen haastattelun teemoittelusta

Haastattelun lainaus	Pelkistys	Alateema	Yläteema
Mistä kuulit Lähiötalosta?			
Kuulen, että joku somalialainen nainen siellä on työharjoittelussa Lähiötalossa ja hän kertoi, että täällä Lähiötalo ja siellä voi olla lapset.	Lähiötalolla työharjoittelussa ollut ystävä kertonut Lähiötalosta	Sosiaalisten verkostojen merkitys tiedon lähteenä	Sosiaaliset verkostot ja viranomaiset tiedon lähteenä
Kuulin kaverista, että täällä on Lähiötalo.	Ystävä kertonut Lähiötalosta		
Tota no, että voi tulla lasten kanssa.			
Minä kuulen montaa kaveria, erilaiset kansalaisuus	Ystäviltä kuullut Lähiötalosta		
Minun ystävä asui Suomessa kuusi vuotta, Lähiötalo oli hänelle ihan tuttu paikka ja sitten hänen kanssaan tulin tutustumaan. Sen jälkeen yleensä me käydään Lähiötalossa.	Ystävä toi tutustumaan		
Kun tulin suomeen, meillä on omat työntekijä maahanmuuttaja palvelutoimisto. Hän auttoi meillä ja tulimme hänen kanssaan tutustumaan tähän.	Maahanmuuttajatoimiston työntekijä toi tutustumaan	Viranomaiset tiedon lähteenä	
Minä kuulin Maahanmuuttajatoimistosta	Maahanmuuttajatoimistosta kuullut Lähiötalosta		
ja vähän enemmän harrastus lapsille sinne.			

LIITE 6

Saate Lähiötalon työntekijöiden haastatteluun

Ryhmähaastattelu on osa YAMK-opinnäytetyötä. Opinnäytetyön ensimmäisessä vaiheessa on kerätty tietoa monikulttuurisen naisten ryhmän osallistujien ajatuksia ja mielipiteitä ryhmän toiminnasta sekä omasta hyvinvoinnin kokemuksesta sekä toiveista ryhmän toimintaa koskien. Opinnäytetyössä edetään toiseen vaiheeseen, jossa naisten ryhmän haastattelun tuloksia esitellään Lähiötalon työntekijöille ja pohditaan tuloksia.

Haastattelu tapahtuu Lähiötalolla. Aikaa haastatteluun on varattu 30-60 min ja haastattelu nauhoitetaan. Haastattelijana toimii Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun YAMK- opiskelija, Minna Nikula.

Haastattelujen tuloksia esitellään ViaDia Joensuu ry:n hallitukselle opinnäytetyön puitteissa. Tuloksia esiteltäessä haastateltavat eivät esiinny nimellä. Haastattelujen tulokset kootaan lopulliseen muotoon opinnäytetyöksi, joka esitellään keväällä 2023.

Haastatteluun osallistuminen on vapaaehtoista ja haastattelusta voi kieltäytyä. Lisätietoja haastattelusta antaa YAMK-opiskelija Minna Nikula.

Syysterveisin,

Minna Nikula

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu/Monialainen toimintakyvyn edistäminen

LIITE 7 Taulukko 1 Esimerkki Lähiötalon henkilökunnan haastattelun teemoittelusta

Haastattelun lainaus	Pelkistys	Alateema	Yläteema
Ohjaajan näkökulmasta puhutaan varmaan suomen kielen oppimisesta (ryhmässä)	Ryhmässä opetellaan suomen kieltä	Kielen oppiminen ja kulttuuriin tutustuminen	Kielen oppiminen
Suomalaisesta kulttuurista ollaan keskusteltu	Suomalainen kulttuuri tutuksi keskustellen		
Ryhmässä ollaan keskitytty Suomen kieleen ja sen oppimiseen	Kieliopintoja ryhmässä		
Meillä ollaan kuvilla kysely mikä asia on hyvin. Kuvia on leikattu lehdistä ja saa jokainen laittaa merkin siihen, mikä on hyvin.	Kuvat tukena maahanmuuttajataustaisten kyselyssä.		Osallisuus
Kiva, että perheet kokevat saavansa apua	Perheet kokevat saavansa apua Lähiötalolta	Kokemus avunsaamisesta	Hyvä asiakaskokemus avunsaamisesta
Perheet luottavat siihen, että saavat apua Lähiötalolta	Perheet luottavat Lähiötalon palveluihin	Luottamus Lähiötaloa kohtaan	
Lähiötalolla hyvät yhteistyöverkostot ja kävijät voidaan ohjata eteenpäin, jos ei tiedä itse tai osaa auttaa	Kävijät voidaan ohjata yhteistyöverkostojen palveluihin	Ohjaaminen avunpiiriin	Verkostojen yhteistyö

LIITE 8

Saate ViaDia Joensuu ry:n hallitukselle haastatteluun

Ryhmähaastattelu on osa YAMK-opinnäytetyötä. Opinnäytetyön ensimmäisessä vaiheessa on kerätty tietoa monikulttuurisen naisten ryhmän osallistujien ajatuksia ja mielipiteitä ryhmän toiminnasta sekä omasta hyvinvoinnin kokemuksesta sekä toiveista ryhmän toimintaa koskien. Opinnäytetyössä on edetty toiseen vaiheeseen, jossa naisten ryhmän haastattelun tuloksia on esiteltä Lähiötalon työntekijöille ja pohdittu tuloksia yhteisessä tapaamisessa. Aineiston esittely jatkuu kolmanteen vaiheeseen, jossa käymme läpi haastatteluiden tuloksia ja saatua palautetta.

Aikaa haastatteluun on varattu 30-60 min ja haastattelu nauhoitetaan. Haastattelijana toimii Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun YAMK- opiskelija, Minna Nikula.

Tuloksia esiteltäessä haastateltavat eivät esiinny nimellä. Haastattelujen tulokset kootaan lopulliseen muotoon opinnäytetyöksi, joka esitellään keväällä 2024.

Haastatteluun osallistuminen on vapaaehtoista ja haastattelusta voi kieltäytyä. Lisätietoja haastattelusta antaa YAMK-opiskelija Minna Nikula.

Syysterveisin,

Minna Nikula

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu/Monialainen toimintakyvyn edistäminen

LIITE 9

Tietosuojailmoitus

(Tietosuojalaki 2018/1050, EU:n yleinen tietosuoja-asetus 2016/679)

Pyydämme sinua osallistumaan Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun (Xamk) opintoihin sisältyvään opinnäytetyöhön liittyvään tutkimukseen.

Opinnäytetyöhön osallistuminen on täysin vapaaehtoista ja voit keskeyttää osallistumisesi koska tahansa. Mikäli keskeytät tutkimuksen tai peruutat suostumuksen, keskeyttämiseen ja suostumuksen peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja voidaan käyttää osana tutkimusaineistoa.

Tässä tietosuojaselosteessa kuvataan, miten henkilötietojasi käsitellään opinnäytetyössä, mitä oikeuksia sinulla on ja miten voit vaikuttaa tietojesi käsittelyyn.

1. Opinnäytetyön rekisterinpitäjä

Tämän opinnäytetyön rekisterinpitäjä on Minna Nikula

2. Opinnäytetyön suorittajat

Minna Nikula

3. Mihin tarkoitukseen henkilötietojani kerätään ja käsitellään?

Opinnäytetyössä kirjataan ylös ryhmähaastatteluun osallistuvien ikä, sukupuoli ja kansalaisuus

4. Millä perusteella henkilötietojani käsitellään opinnäytetyössä?

Henkilötietoja käsitellään seuraavalla yleisen tietosuoja-asetuksen (EU 679/2016 6.1 a) mukaisella perusteella:

- tutkittavan suostumus
- rekisterinpitäjän lakisääteisen veloitteen noudattaminen
- yleistä etua koskevan tehtävän suorittaminen (tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi tai aineiston arkistointi) rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttäminen
- rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttaminen.

5. Opinnäytetyön aihe ja kesto

Opinnäytetyön aihe: Monikulttuuristen perheenäitien hyvinvointi ja osallisuus. Joensuulaisen matalankynnyksen kohtaamispaikka kotoutumisen tukena.
Opinnäytetyön kesto: syyskuu 2022 -toukokuu 2023

6. Mitä tietoja minusta käsitellään?

A. Ikä, sukupuoli ja kansalaisuus

B. Kerätäänkö ja käsitelläänkö opinnäytetyössä arkaluonteisia tietoja?

•

 Opinnäytetyössä ei kerätä ja käsitellä arkaluonteisia henkilötietoja.

TAI

Opinnäytetyössä käsitellään seuraavia arkaluonteisia henkilötietoja:x Rotu tai etninen alkuperä Poliittiset mielipiteet Uskonnollinen tai filosofinen vakaumus Ammattiliiton jäsenyys Geneettiset tiedot Biometristen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten Terveys Luonnollisen henkilön seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen

Mikä on arkaluonteisten henkilötietojen käsittelyperuste?

x Tutkittavan/osallistujan suostumus Tieteellinen tai historiallinen tutkimus, tilastointi tai aineiston arkistointi Tutkittava/osallistuja on saattanut käsiteltävät arkaluonteiset tiedot julkisiksi Muu peruste (mikä?):**7. Mistä lähteistä tietoni kerätään?**

Ryhmähaastattelutilanteessa haastateltavan luvalla

8. Luovutetaanko henkilötietojani kolmansille osapuolille?

Ei luovuteta

9. Käsitelläänkö tietojani EU:n tai ETA:n ulkopuolella?

ei kerätä

Xamkissa käytetään tallennustilana pilvipalveluita (Teams ja OneDrive). Microsoft saattaa siirtää näihin palveluihin tallennettua tietoa tai niiden varmuuskopioita EU:n tai ETA-alueen ulkopuolelle. Microsoftin tietosuojalauseke on luettavissa osoitteesta: <https://privacy.microsoft.com/fi-FI/privacystatement>

10. Kuinka kauan henkilötietojani säilytetään?

Henkilötietoja säilytetään opinnäytetyön julkaisemisesta yhden kuukauden verran eteenpäin. Tämän jälkeen henkilötiedot hävitetään.

11. Miten henkilötietoni säilytetään ja suojataan?

Haastattelu nauhoitetaan ja suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa ja tiedot suojataan käyttäjätunnuksen taakse.

12. Miten voin käyttää tietosuoja-asetuksen mukaisia oikeuksiani?

Yhteyshenkilö tutkittavan oikeuksiin liittyvissä asioissa, johon voi ottaa yhteyttä on: Minna Nikula, p.xxxxxxxxxx

- a) Suostumuksen peruuttaminen (tietosuoja-asetuksen 7 artikla)
Sinulla on oikeus peruuttaa antamasi suostumus, mikäli henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen. Suostumuksen peruuttaminen ei vaikuta suostumuksen perusteella ennen sen peruuttamista suoritettujen käsittelyjen lainmukaisuuteen.
- b) Oikeus saada pääsy tietoihin (tietosuoja-asetuksen 15 artikla)
Sinulla on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö henkilötietojasi ja mitä henkilötietojasi käsitellään. Voit myös halutessasi pyytää jäljennöksen käsiteltävistä henkilötiedoista.
- c) Oikeus tietojen oikaisemiseen (tietosuoja-asetuksen 16 artikla)
Jos käsiteltävissä henkilötiedoissasi on epätarkkuuksia tai virheitä, sinulla on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä.
- d) Oikeus tietojen poistamiseen (tietosuoja-asetuksen 17 artikla)
Sinulla on oikeus vaatia henkilötietojesi poistamista tietyissä tapauksissa.
- e) Oikeus käsittelyn rajoittamiseen (tietosuoja-asetuksen 18 artikla)
Sinulla on oikeus henkilötietojesi käsittelyn rajoittamiseen tietyissä tilanteissa kuten, jos kiistät henkilötietojesi paikkansapitävyyden.
- f) Vastustamisoikeus (tietosuoja-asetuksen 21 artikla)
Sinulla on oikeus vastustaa henkilötietojesi käsittelyä, jos käsittely perustuu yleiseen etuun tai oikeutettuun etuun. Tällöin ammattikorkeakoulu ei voi käsitellä henkilötietojasi, paitsi jos se voi osoittaa, että käsittelyyn on olemassa huomattavan tärkeä ja perusteltu syy, joka syrjäyttää oikeutesi.

Oikeuksista poikkeaminen

Tässä kuvatuista oikeuksista saatetaan tietyissä yksittäistapauksissa poiketa tietosuoja-asetuksessa ja Suomen tietosuojalaissa säädetyillä perusteilla siltä osin, kuin oikeudet estävät tieteellisen tai historiallisen tutkimustarkoituksen tai tilastollisen tarkoituksen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti. Tarvetta poiketa oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Valitusoikeus

Sinulla on oikeus tehdä valitus erityisesti vakinaisen asuin- tai työpaikkasi sijainnin mukaiselle valvontaviranomaiselle, mikäli katsot, että henkilötietojen käsittelyssä rikotaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (EU) 2016/679. Suomessa valvontaviranomainen on tietosuojavaltuutettu.

13. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Xamkin tietosuojavastaava on Markus Häkkinen. Häneen saa yhteyden sähköpostiosoitteesta tietosuojavastaava@xamk.fi